



ИНСТИТУТ
ПО ФИЛОСОФИЯ
И СОЦИОЛОГИЯ



БЪЛГАРСКА
АКАДЕМИЯ
на НАУКИТЕ
1869

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

на Института по философия и социология
при Българска академия на науките
за дейността през 2024 г.



СЪДЪРЖАНИЕ



1. МИСИЯ И ПРИОРИТЕТИ
2. СТРУКТУРА И ЩАТЕН СЪСТАВ
3. ПУБЛИКАЦИИ И ЦИТИРАНИЯ
4. НАЙ-ЗНАЧИМИ ПОСТИЖЕНИЯ
5. КОНФЕРЕНЦИИ, СЕМИНАРИ И РАБОТНИ СРЕЩИ
6. ПРОЕКТНА ДЕЙНОСТ
7. ЕКСПЕРТНА ДЕЙНОСТ И ОТНОШЕНИЯ С ИНСТИТУЦИИ
8. ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ И ПОДГОТОВКА НА СПЕЦИАЛИСТИ
9. ИЗДАТЕЛСКА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ
10. ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ИФС



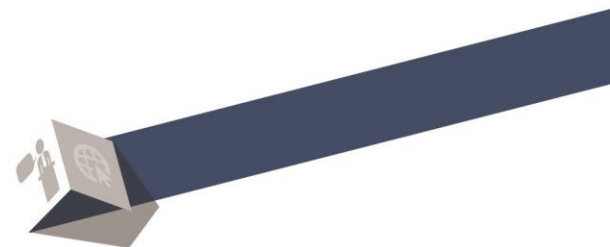


ИНСТИТУТ
ПО ФИЛОСОФИЯ
И СОЦИОЛОГИЯ



БЪЛГАРСКА
АКАДЕМИЯ
на НАУКИТЕ
— 1869 —

МИСИЯ И ПРИОРИТЕТИ



СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ

- ◆ Правилник за устройството и дейността на Института по философия и социология;
- ◆ Стратегия за развитие на Българска академия на науките 2018 – 2030 г.;
- ◆ Стратегически направления и приоритети на научната политика на БАН;
- ◆ Национална програма за развитие „България 2030“;
- ◆ Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 – 2030 г.;
- ◆ Рамкова програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“;
- ◆ Закона за насърчаване на научните изследвания и иновациите;
- ◆ Стратегическата програма на ЕС за периода 2024—2029 г.





МИСИЯ И ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ НА ИФС

- ◆ Утвърждаване като водещ научен, изследователски и експертен център
- ◆ Развитие на научния потенциал и привличане на таланти и утвърдени и млади учени в сферата на социалните и философски науки
- ◆ Задълбочаване на интердисциплинарното и междусекторното сътрудничество
- ◆ Осъществяване на активно международно сътрудничество
- ◆ Подобряване на инфраструктурата
- ◆ Широко разпространение на резултатите от социалните и философските изследвания, вкл. използването им за нуждите на държавното управление

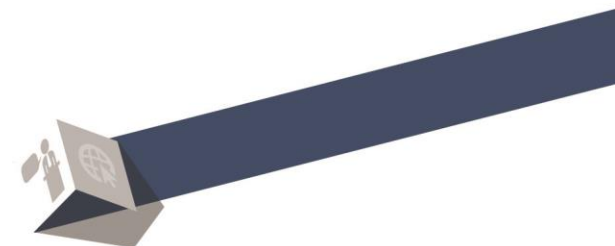




ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НСРНИ 2017-2030 г.

Осъществяваните през 2024 г. научни дейности в ИФС се вписват изцяло в заложените в **Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2017 – 2030 г.** основни научни политики, а именно:

- ◆ Политика за развитие на фундаментални научни изследвания и насърчаване на научни постижения
- ◆ Политика за стимулиране на приложни научни изследвания
- ◆ Политика за интеграция в Европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество



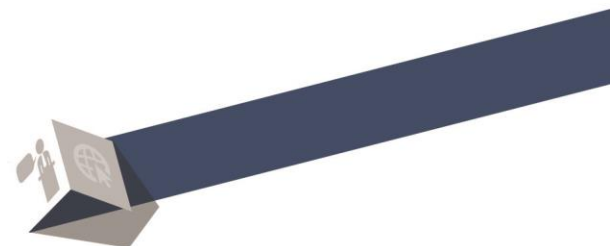


ИНСТИТУТ
ПО ФИЛОСОФИЯ
И СОЦИОЛОГИЯ



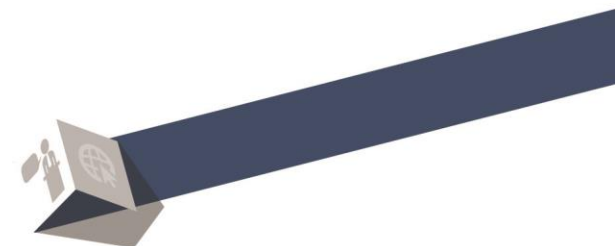
БЪЛГАРСКА
АКАДЕМИЯ
на **НАУКИТЕ**
— 1869 —

СТРУКТУРА И ЩАТЕН СЪСТАВ



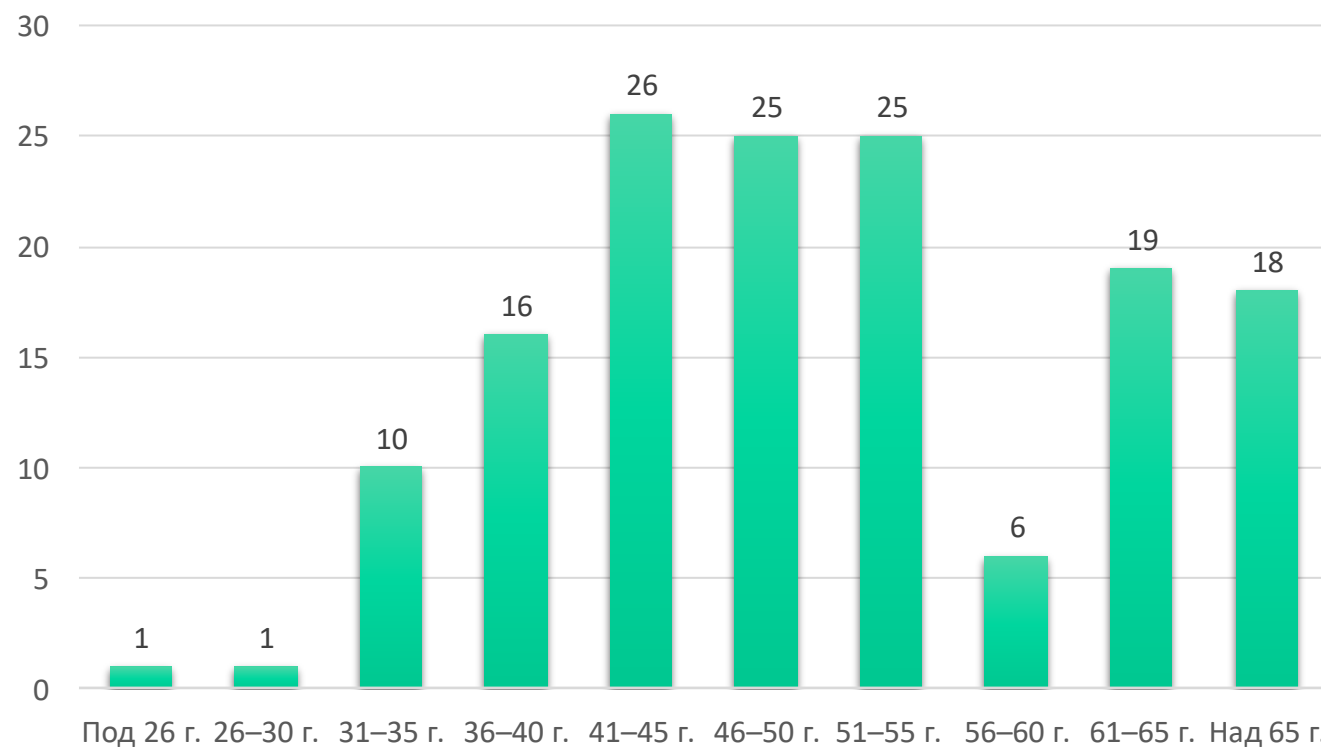
ЩАТЕН СЪСТАВ (към 31.12.2024 г.)

◆ Планова численост:	154	
◆ Заети щатни бройки:	147	↓ (153)
◆ Изследователски състав:	114	↓ (116)
◆ Хабилитирани учени:	46	↑ (44)
◆ Нехабилитирани учени:	70	↓ (72)
◆ Служители на неакадемични позиции:	31	↓ (37)



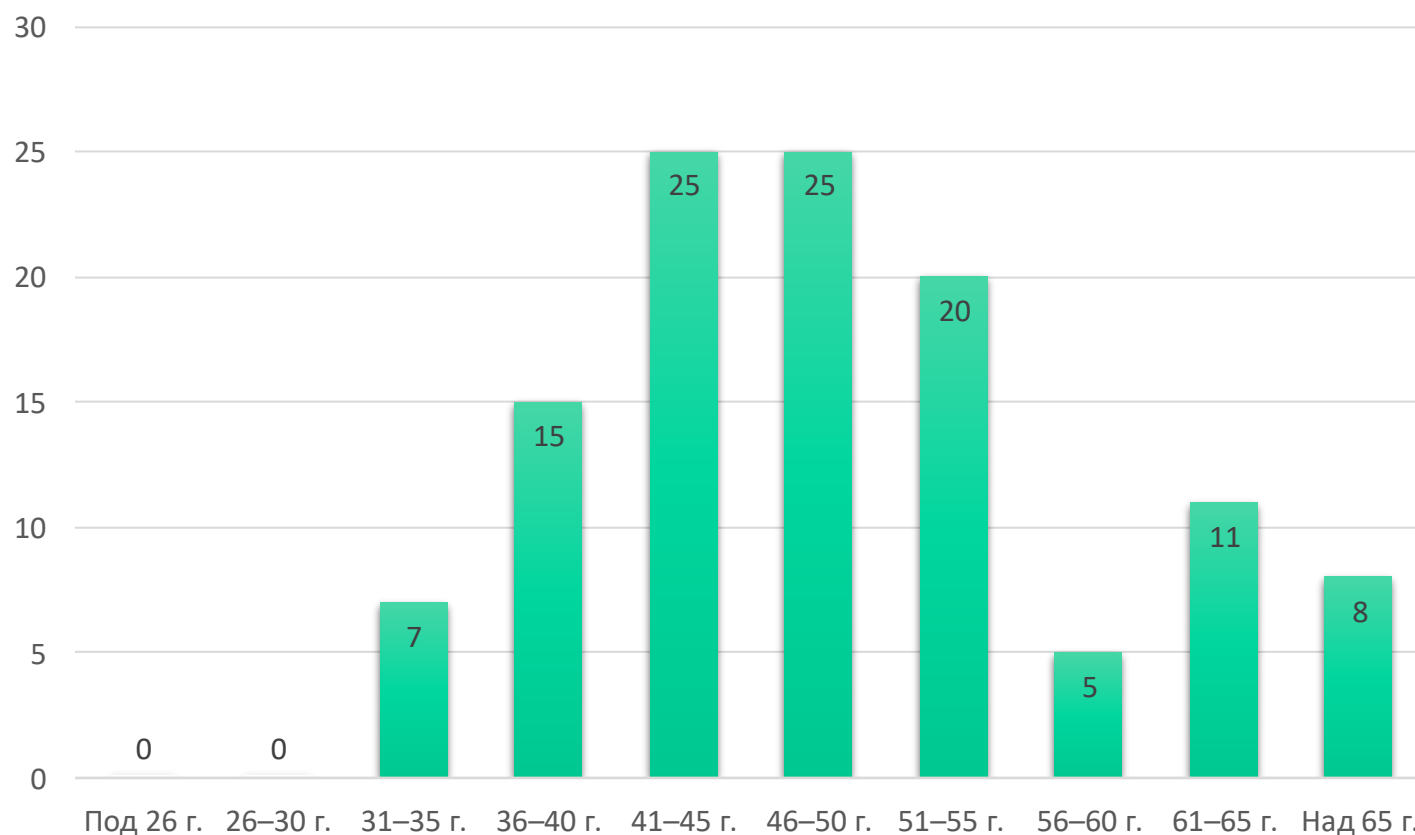
ВЪЗРАСТОВО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЩАТНИЯ СЪСТАВ (към 31.12.2024 г.)

- ◆ Под 26 г. - 1
- ◆ 26–30 г. – 1
- ◆ 31–35 г. – 10
- ◆ 36–40 г. – 16
- ◆ 41–45 г. – 26
- ◆ 46–50 г. – 25
- ◆ 51–55 г. – 25
- ◆ 56–60 г. – 6
- ◆ 61–65 г. – 19
- ◆ Над 65 г. – 18



ВЪЗРАСТОВО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИЯ СЪСТАВ (към 31.12.2024 г.)

- ◆ Под 26 г. - 0
- ◆ 26–30 г. – 0
- ◆ 31–35 г. – 7
- ◆ 36–40 г. – 15
- ◆ 41–45 г. – 25
- ◆ 46–50 г. – 25
- ◆ 51–55 г. – 20
- ◆ 56–60 г. – 5
- ◆ 61–65 г. – 11
- ◆ Над 65 г. – 8



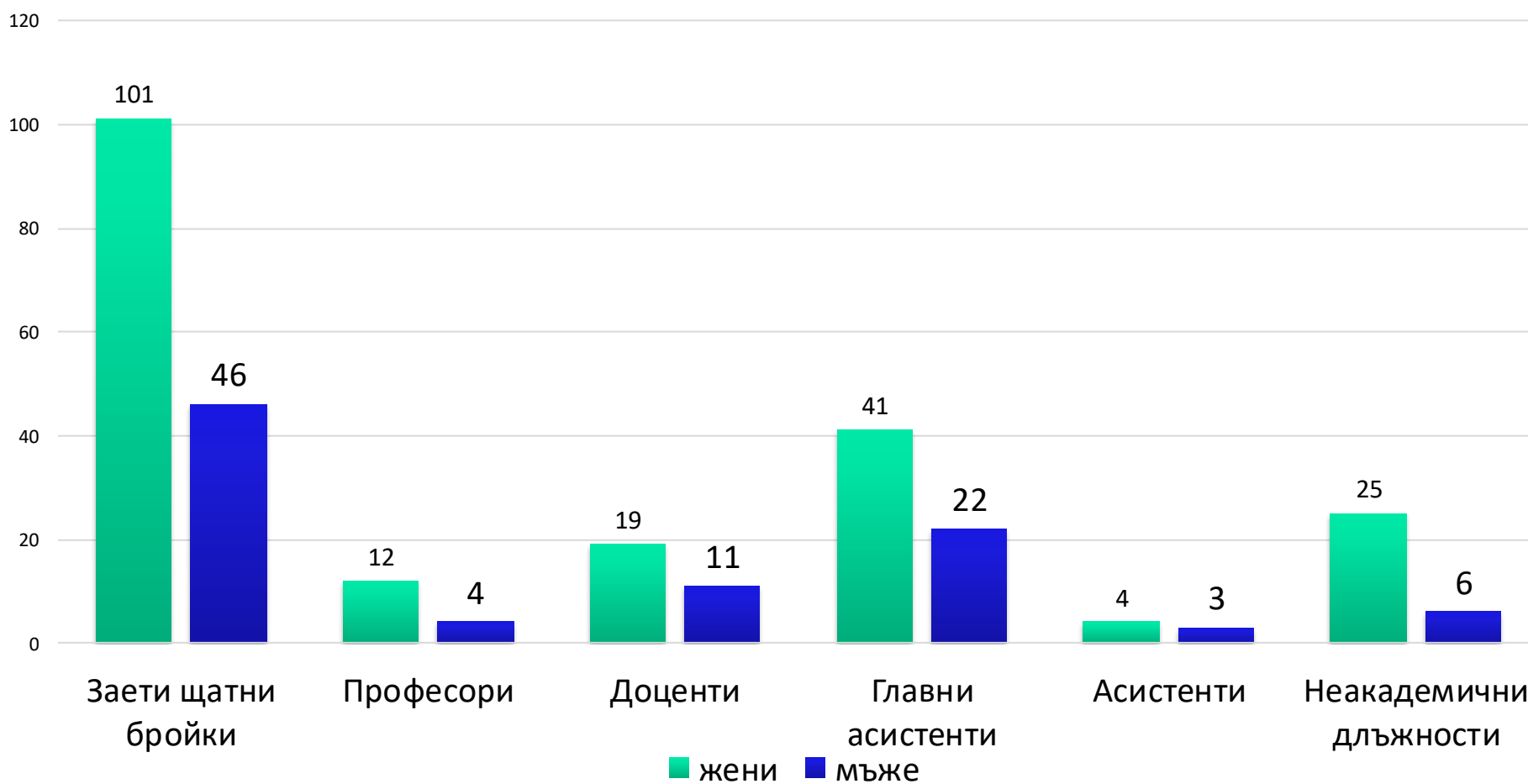


ВЪЗРАСТОВО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ 2020-2024 Г.

Заети щатни бройки	Между 20 и 40 г.	Над 60 г.
2020 г. 148 заети щатни бройки	30 щатни служители/ 25 учени	48 щатни служители/ 25 учени
2021 г. 153 заети щатни бройки	31 щатни служители/ 30 учени	42 щатни служители/ 18 учени
2022 г. 153 заети щатни бройки	30 щатни служители/ 27 учени	45 щатни служители/ 20 учени
2023 г. 153 заети щатни бройки	32 щатни служители/ 28 учени	41 щатни служители/ 15 учени
2024 г. 147 заети щатни бройки	28 щатни служители/ 22 учени	37 щатни служители/ 19 учени



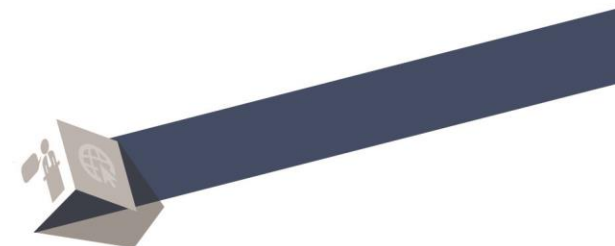
СЪОТНОШЕНИЕ МЪЖЕ - ЖЕНИ ПО ДЛЪЖНОСТИ





ИЗВОДИ, ПРЕПОРЪКИ И ПЕРСПЕКТИВИ

- ◆ Активната политика на оптимизиране на боря и състава на служителите дава видими резултати като заетите щатни бройки са намалели от 153 през 2023 г. до 147 през 2024 г. с минимален спад при броя на учените. Общият брой на служителите на неакадемични позиции е намален от 37 на 31 през 2024 г.
- ◆ Най-много са както учените, така и служителите като цяло, във възрастовите групи между 36 и 55 години, което показва наличие на стабилна база от опитни професионалисти. В същото време, малкото служители в по-младите възрасти предполагат, че трябва да продължим да провеждаме политики на привличането на млади таланти, за да се осигури дългосрочна устойчивост.
- ◆ Жените представляват значителен дял от общия брой на служителите, като броят им превишава две трети. Особено силно е изразен превеса на жените сред професорите и сред заетите на неакадемични позиции.



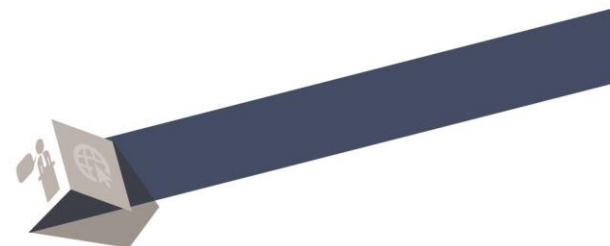


ИНСТИТУТ
ПО ФИЛОСОФИЯ
И СОЦИОЛОГИЯ



БЪЛГАРСКА
АКАДЕМИЯ
на НАУКИТЕ
— 1869 —

ПУБЛИКАЦИИ И ЦИТИРАНИЯ





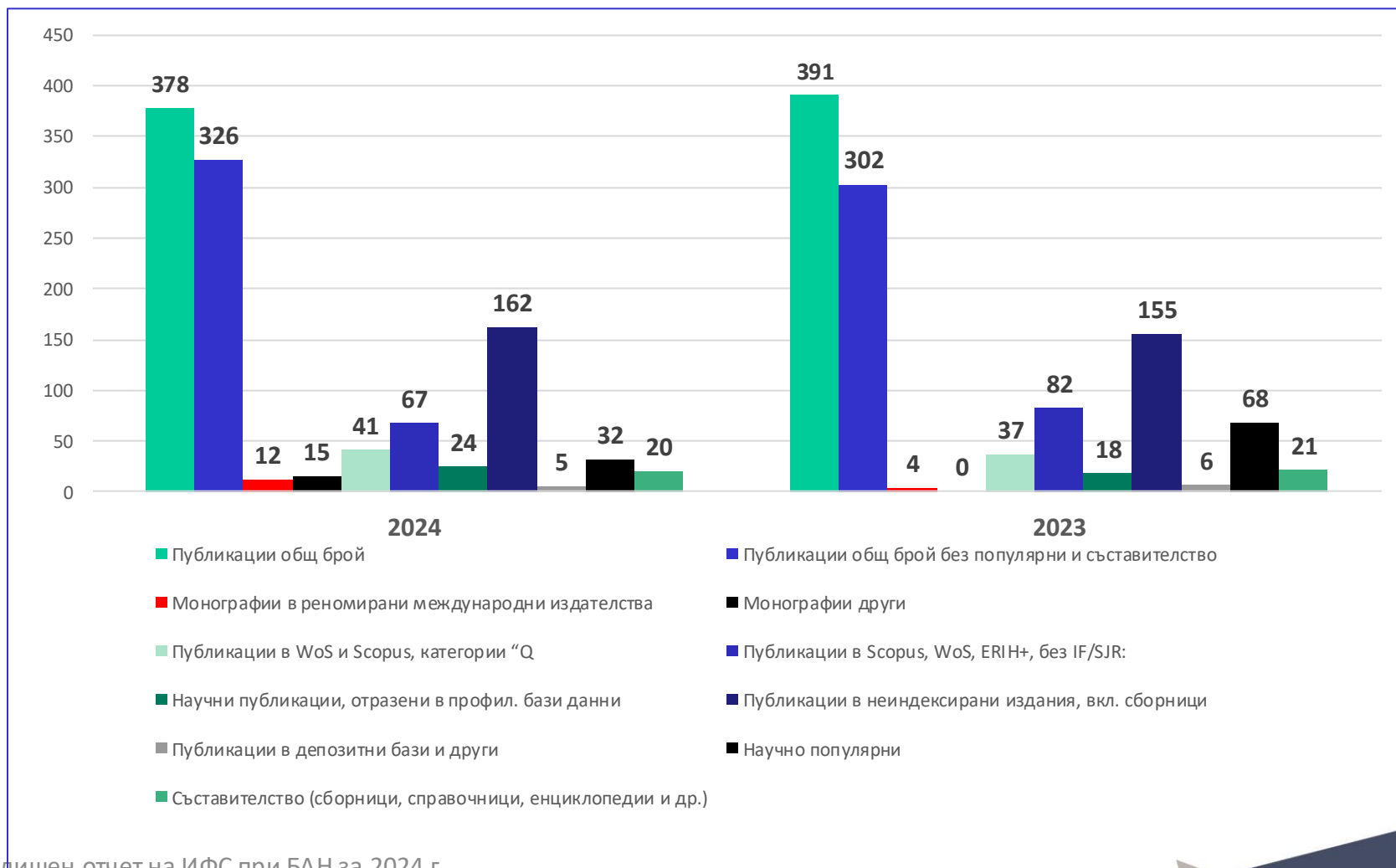
ПУБЛИКАЦИИ: ОБЩИ СВЕДЕНИЯ издадени през 2024 г.

	2024	2023
Публикации общ брой	326 (378)	302 (391)
Монографии в реномирани международни издателства	12	4
Монографии други	15	-
Публикации в WoS и Scopus, категории "Q	41	37
Публикации в Scopus, WoS, ERIH+, без IF/SJR:	67	82
Научни публикации, отразени в профил. бази данни	24	18
Публикации в неиндексирани издания, вкл. сборници	162	155
Публикации в депозитни бази и други	5	6
Научно популярни	32	68
Съставителство (сборници, справочници, енциклопедии и др.)	20	21



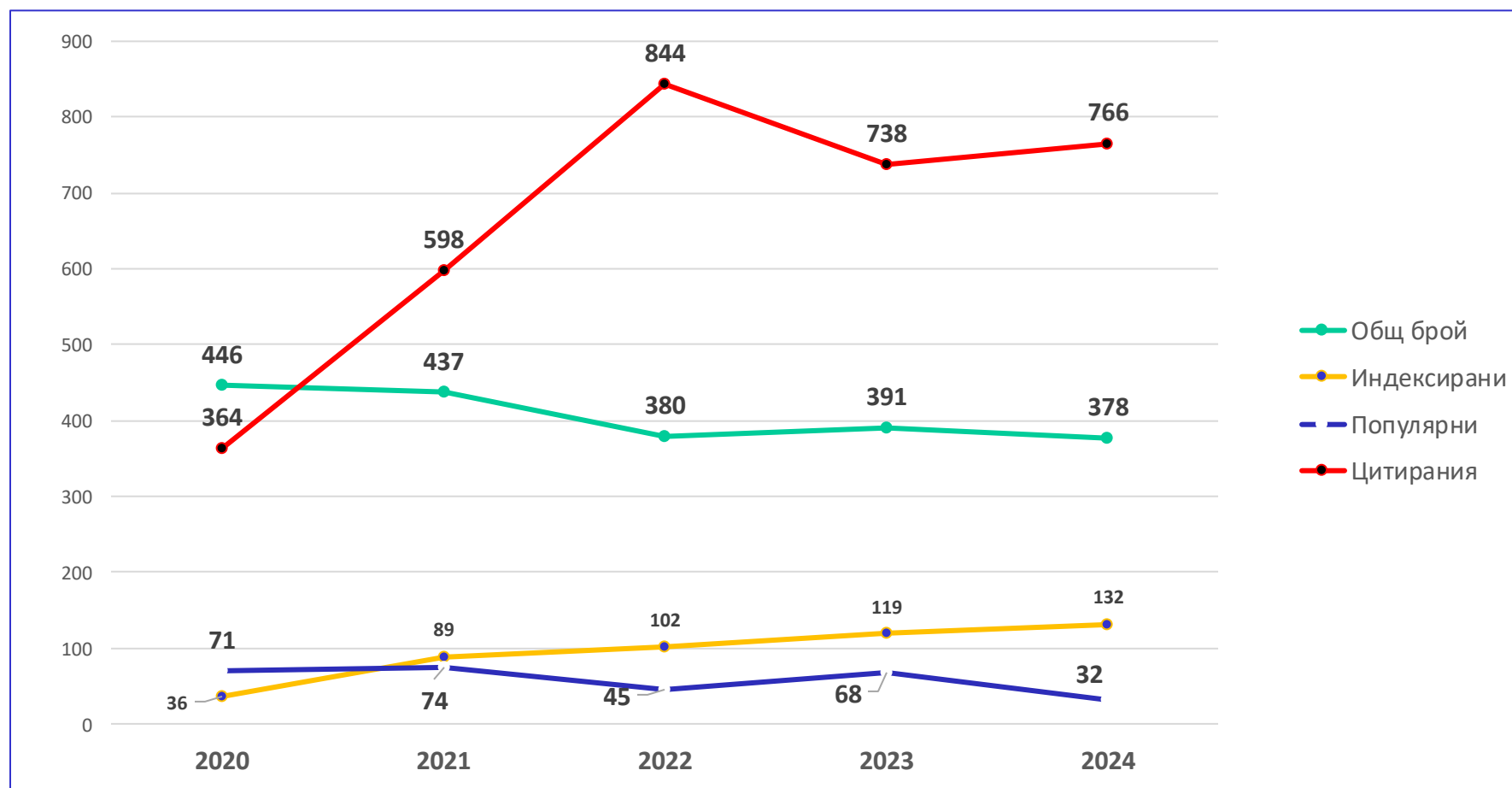


ПУБЛИКАЦИОННА АКТИВНОСТ: сравнение за 2023 и 2024 г.



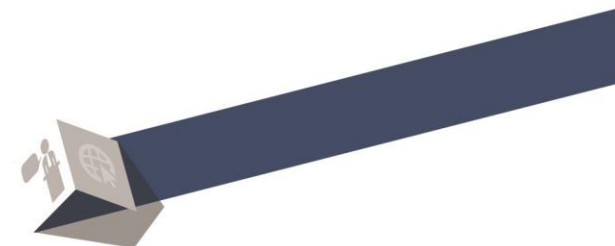


ПУБЛИКАЦИОННА АКТИВНОСТ: ТЕНДЕНЦИИ



КОНСТАТАЦИИ И ПЕРСПЕКТИВИ

- ◆ Общият брой на публикациите се увеличава, което е индикация за активен научен принос. Налице е значителен ръст в броя на монографиите, особено на публикуваните в реномирани международни издателства (от 4 на 12)
- ◆ Публикациите в категории “Q” в WoS и Scopus също отбелязват увеличение от 37 на 41, което е индикатор за повишаване на качеството на изследванията и подобряване уменията на учените от ИФС да представят и популяризират резултатите от своята работа
- ◆ Очакванията са в средносрочна перспектива тези тенденции да се запазят, с което ИФС да затвърди авторитета си като водеща академична институция в България



Научни монографии, издадени от реномирани международни издателства

- 1. Apostolova, R.** Capitalism and Migration: Freeing and Hunting Labor Power Across the European Union. „Проф. Марин Дринов“ при БАН, 2024, ISBN:978-619-245-469-2
- 2. Аврамов, Н.** *Опит за вътрешно определяне на изкуството като творческа форма на духа.* Издателство на БАН "Проф. Марин Дринов", 2024, ISBN:978-619-245-463-0 5, 204
- 3. Желева, Р.** *Измерения на интеграцията в ЕС.* Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2024 ISBN 978-619-245-392-3 (print) ISBN 978-619-245-393-0 (e-book) (203 стр.)
- 4. Маркова, Е., Йорданова, Г.** *Кризисната ситуация заради пандемията от Коронавирус в България: социално-икономически, здравни и образователни ефекти.* Методическо ръководство и инструментариум: COVID SAWI вълни 1&2. Проф. Марин Дринов - София, 2024, ISBN:978-619-245-419-7, DOI:10.7546/TPCCB.2024, 127
- 5. Накова, А.** *Хибридните идентичности. Съвременно състояние и етнически модели в България.* Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2024, ISBN:978-619-245-444-9, 475 с.
- 6. Накова, А.** *Общественото мнение за бежанците в България.* Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2024, ISBN:978-619-245-505-7, 208 с.



Научни монографии, издадени от реномирани международни издателства

7. Петров, В. П., Качакова, В. Д., Борисова, С. Е., Георгиева, Л. Е., Иванов, М. Й., Климентова, П. Б., Минина, Р., Варджийска, Е., Върбанова, А. *Процесуален подход в образованието: Развиване на ключови компетентности чрез философия и гражданско образование (Теория и практика)*. Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2024, ISBN:978-619-245-429-6, 350 стр.
8. Ставру, Ст. *Отвъд боклука. Философско изследване върху притежаването на отпадъци*. Издателство на БАН "Проф. Марин Дринов", 2024, ISBN:9786192454043, 278 стр.
9. Ставру, Ст. *Световъртежи в юридическото мислене. За генеративния потенциал на взаимодействието между литературата и правото*. Издателство на БАН “проф. Марин Дринов”, 2024, ISBN:9786192454418, 320 стр.
10. Цанева, Е., Маева, М., Накова, А., Начева, И., Еролова, Й., Кънев, С. *Предизвикателството COVID-19: Локални нагласи и реакции*. Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2024, ISBN:978-619-245-(print); 978-619-245- (online), 220 стр.
11. Ченгелова, Е., Накова, А., Александрова, С., Герганов, А. *Факторна детерминираност на „икономиката в сянка“*. Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2024, ISBN:978-619-245-409-8, 484 стр.
12. Ченгелова, Е., Александрова, Св., Герганов, А., Иванова, Ив. *Общественото мнение: същност, генезис, факторна детерминираност и интерпретации*. Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“. ISBN 978-619-245-337-4, 328 стр. (монографията е с дата 2023 г., но излезе от печат през 2024 г. и затова се отчита през 2024 г.)



Научни монографии – други издателства

1. **Марков, С.** *Алгоритми на заблудата. Фалшива информация и социални мрежи в епохата на постистина.* Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2024, ISBN:978-954-07-5927-2, 144 **Издателство на висше училище или научна организация или с решение на НС на звеното**
2. **Райнова, И.** *Между приспособяване и бунт. Дискусии и изследователски насоки в българската философия.* Axia Academic Publishers, 2024, ISBN:978-3-903068-40-7, 256 **Издателство на висше училище или научна организация или с решение на НС на звеното (CEEOL (Central and Eastern European Online Library))**
3. **Попова, А.** *Социализация и приобщаващо образование на студенти със специални образователни потребности в академична среда.* Булгарресурс, 2024, ISBN:978-954-8885-52-2, 150 **Друго**
4. **Ангелов, Ц.** *Философски измерения на проблема за Божествения Абсолют - научна монография.* Пропелер, 2024, ISBN:978-954-392-776-0, 420 **Друго**
5. **Бачев, М.** *Единство и многообразие на Духа: проблемът за религиозния плурализъм.* Пропелер, 2024, ISBN:978-954-392-796-8, 364 **Друго**
6. **Васева-Дикова, Ю., Ивков, Б.** *Въпроси на съвременната медицинска теория и практика.* БАФМ, 2024, ISBN:978-619-92217-8-5, 130 **Друго**
7. **Габровска, М.** *Способна ли е наративната етика да овладее процесите на медицинализация на психичното страдание: ЕТИЧЕСКИ ПЕРСПЕКТИВИ КЪМ ДЕПРЕСИЯТА.* Фабер, 2024, ISBN:978-619-00-1787-5, 180 **Друго**

Научни монографии – други издателства

8. **Желева, Р.** Условията на устойчивото развитие. "Информа Принт", 2024, ISBN:978-619-7725-15-5, 160 **Друго**
9. **Желязкова, М.** *Поляризираното българско общество: устойчива бедност и токсични неравенства.* ИК „Полис“, София, 2024, ISBN:ISBN 978-954-796-121-0, 240 **Друго**
10. **Иванова, Н.** *(Пре)Програмиране на живота: синтетичната биология между индустрията и биохакерството. Парадигма,* 2024, 322 С национално значение, утвърдени от НС на звеното и СИД към УС-БАН **Друго**
11. **Келиян, М., Петкова, К., Христова, С., Маринов, Ч., Медаров, Г.** *Местните празници: ресурс на локалните общности за справяне с кризи.* ОРИОН ПРЕС: София, 2024, ISBN:978-954-9771-36-1, 304 **Друго**
12. **Куюмджиева, К.** *Държавно планиране, култура и идеология (Хоризонти, ценности, образи, институции).* Първо, Фабер, 2024, ISBN:978-619-00-1802-5, 199 **Друго**
13. **Медаров, Г.** *Раси и класи в класическата и некласическата социология.* София: Орион прес, 2024, ISBN:ISBN 978-954-9771-35-0 **Друго**
14. **Накова, А., Дечев, Т., Христова, А., Иванов, Д., Ангелова, М., Стелиянова, Р.** *Методика за поддържане и надграждане на дигиталните умения на работещите по сектори.* „Л и Д ТЕРА“ ООД, 2024, ISBN:978-619-92328-4-2; 978-619-92328-4-2 (pdf), 280 **Друго**
15. **Пушкарова, И., Пампоров, А.** *Темида вижда детето.* Фондация за развитие на правосъдието, 2024, ISBN:978-619-92336-1-0, 157 **Друго**

ПУБЛИКАЦИИ В ИЗДАНИЯ, индексирани в Web of Science или Scopus – Q1

1. **Ilieva-Trichkova, P., Boyadjieva, P., Dimitrova, R.** Higher education as a public good and social cohesion: an exploratory study from a European comparative perspective. *European Journal of Higher Education*, 2024, ISSN: 2156-8235 / 2156-8243 DOI:<https://doi.org/10.1080/21568235.2024.2403605>, SJR (Scopus):0.89
2. **Stanoeva, E., Pedersen, S. B.** Tourism Diplomacy in Cold War Europe: Symbolic Gestures, Cultural Exchange and Human Rights. *Contemporary European History*, Cambridge University Press, 2024, ISSN: 0960-7773 / 1469-2171, DOI:<https://doi.org/10.1017/S096077732400016X>, 1-17. SJR (Scopus):0.296
3. Ghirlanda, P., **Kirov, V.** An alternative organizational model for a more democratic and equitable digital economy: A systematic literature review on platform cooperativism through the lens of stakeholder theory. *Competitive advantages and challenges*. 95, 4, *Annals of Public and Cooperative Economics*, 2024, ISSN:1370-4788, DOI:10.1111/apce.12478, 1197-1221. SJR (Scopus): 0.595
4. Karmaeva, N., **Ilieva-Trichkova, P.** Class-based inequality and higher education achievement in Europe: the role of gender and class. *International Journal of Sociology and Social Policy*, 44, 11/12, Emerald, 2024, ISSN: 0144-333X, DOI:<https://doi.org/10.1108/IJSSP-02-2024-0074>, 974-990. SJR (Scopus):0.65
5. Yakova, L., Politov, Al. , **Gerganov, Al.** A path to professional capability: The Career Start Programme in Bulgaria as a strategy to youth development. *Social Policy and Administration*, 2024, ISSN: 0144-5596/1467-9515, DOI:<https://doi.org/10.1111/spol.13070>, SJR (Scopus):1.16, JCR-IF (Web of Science):2.6

ПУБЛИКАЦИИ В ИЗДАНИЯ, индексирани в Web of Science или Scopus – Q2

1. **Andreev, Y.** Notes on the Dialogue between Phenomenology and Mathematics: Husserl and Becker. *Studia Phaenomenologica. Phenomenology and the Sciences: Between Foundation, Clarification, and Material Contributions*, Volume 24, Zeta Books Press, 2024, ISSN:1582-5647, DOI:<https://doi.org/10.5840/studphaen20242411>, 205-231. JCR-IF (Web of Science):0.3 **Q2 (Web of Science)**
2. **Boyadjieva, P., Ilieva-Trichkova, P., Todorov, V.** Justice in Achievement Matters: The Fairness of Educational Opportunities and Active Citizenship. *Social Sciences*, 13, 48, 2024, ISSN:2076-0760, DOI:<https://doi.org/10.3390/socsci13010048>, SJR (Scopus):0.5, JCR-IF (Web of Science):1.7 **Q2 (Web of Science)**
3. **Boyadjieva, P., Haralampiev, K., Ilieva-Trichkova, P.** Social Justice Profiles: An Exploratory Study towards an Empirically Based Multi-Dimensional Classification of Countries Regarding Fairness of Participation in Higher Education. *Societies*, 14 (4), 44, MDPI, 2024, ISSN:2075-4698, DOI:<https://doi.org/10.3390/soc14040044>, SJR (Scopus):0.42, JCR-IF (Web of Science):2.1 **Q2 (Web of Science)**
4. **Grozev, S.** On the relationship between science, pragmatism and religion. The early introduction of pragmatism in Bulgaria (1902 – 1932). *European Journal of Pragmatism and American Philosophy-EJPAP*, XVI, XVI-1, Associazione Pragma, 2024, ISSN:2036-4091, DOI:<https://doi.org/10.4000/11p4v>, 66-79. SJR (Scopus):0.234 **Q2 (Scopus)**
5. **Ilieva-Trichkova, P., Boyadjieva, P.** Bounded advantages of higher education regarding young adults' participation in nonformal education. *European Journal for Research on the Education and Learning of Adults*, 15, 2, 2024, ISSN:20007426, DOI:<https://doi.org/10.3384/rela.2000-7426.4433>, 123-140. SJR (Scopus):0.465 **Q2 (Scopus)**



ПУБЛИКАЦИИ В ИЗДАНИЯ, индексирани в Web of Science или Scopus – Q2

6. **Kachakova, V., Koleva, Sv.** Education between individual freedoms and social arrangements: The case of African graduates in Bulgaria (1960-1990). *Frontiers in Education-Higher Education*, 9, 2024, ISSN:2504-284X, DOI:<https://doi.org/10.3389/feduc.2024.1363428>, SJR (Scopus):0.627, JCR-IF (Web of Science):1.9 **Q2 (Web of Science)**
7. **Kirov, V., Woźniak-Jęchorek, B., Woźniak-Jasińska, K., Lewoniewski, W.** Industry 4.0: a bibliometric analysis of social partners' public messages in France and Germany. *The Economic and Labour Relations Review*, 35, 1, Cambridge University Press, 2024, ISSN:1035-3046, DOI:10.1017/elr.2023.52, 79-102. SJR (Scopus):0.58 **Q2**
8. **Konstantinov, M.** Right-Wing Leftists, Left-Wing Rightists, and Traditionalist Liberals: Core Political Values and Ideological Inconsistency at the Party-Elite Level in Bulgaria. *Social Sciences*, 13 (1), 12, MDPI, 2024, ISSN:2076-0760, DOI:<https://doi.org/10.3390/socsci13010012>, SJR (Scopus):0.58, JCR-IF (Web of Science):1.7 **Q2 (Web of Science)**
9. **Medarov, G., Stoyanova, V.** The ambiguities of intellectual dissent in late socialism: the case of Bulgaria. *Journal of Political Ideologies*, 2024, ISSN:1356-9317 / 1469-9613, DOI:<https://doi.org/10.1080/13569317.2024.2382450>, 1-19. SJR (Scopus):0.343 **Q2 (Scopus)**
10. **Todorova, B.** The Role of political symbolism in constructing a national Iranian identity'. *Dialogue and Universalism*, XXXIV, 2, Polish Academy of Sciences, 2024, ISSN:1689-3816, 125-137. SJR (Scopus):0.203 **Q2 (Scopus)**





ПУБЛИКАЦИИ В ИЗДАНИЯ, индексирани в Web of Science или Scopus – Q3

1. **Aksoy, N.** Kant's Highest Good as a Wide Obligation and Its Normative Ground. *Balkan Journal of Philosophy*, 2024, ISSN:2367-5438, DOI:10.5840/bjp202416218, 149-158. SJR (Scopus):0.3 **Q3 (Scopus)** [Линк](#)
2. **Borissova, S.** Kant's Aesthetics in the Perspective of Sensory Studies. *Filosofiya-Philosophy*, 33, 2, Azbuki, 2024, ISSN:0861-6302 (Print). ISSN 1314-8559 (Online), DOI:https://doi.org/10.53656/phil2024-02-07, 199-212. JCR-IF (Web of Science):0.1 **Q3 (Web of Science)** [Линк](#)
3. **Dimitrov, A. V.** Individual Autonomy as Normative Promise and Outcome of Higher Education: Implications from Axel Honneth's Theory of Recognition. *Balkan Journal of Philosophy*, 16, 2, 2024, ISSN:ISSN 1313-888X, DOI:10.5840/bjp202416220, 167-178. SJR (Scopus):0.132 **Q3 (Scopus)** [Линк](#)
4. **Georgieva, I.** Simulating Care and Empathy in Medicine – Can We Trust Artificial Agents. *Filosofiya-Philosophy*, 3, Azbuki, 2024, DOI:https://doi.org/10.53656/phil2024-03-06, 286-294. JCR-IF (Web of Science):0.1 **Q3 (Web of Science)** [Линк](#)
5. **Karamelska, T., Goncharova, G.** “The care for people with dementia in Bulgaria: between over-responsibility to the family and distrust in public health services/policies”. *Comparative Southeast European Studies (COMPSEES)*, 72(1), De Gruyter Oldenbourg, 2024, DOI:https://doi.org/10.1515/soeu-2023-0015, 58-82. SJR (Scopus):0.12 **Q3 (Scopus)** [Линк](#)
6. **Koleva, Svetla.** Rethinking Populism with Pierre Rosanvallon. *Filosofiya-Philosophy*, 33, 3s, Azbuki, 2024, ISSN:0861–6302 (Print), 1314–8559 (Online), DOI:https://doi.org/10.53656/phil2024-03S-03, 23-34. JCR-IF (Web of Science):0.1 **Q3 (Web of Science)** [Линк](#)
7. **Lyubenova, V.** National Conference with International Participation “Philosophy of Medicine: Approaches and Perspectives”, March 26 – 27, 2024, Bulgarian Academy of Sciences. *Filosofiya-Philosophy*, 55, 3, Azbuki, 2024, ISSN:0861–6302, DOI:https://doi.org/10.53656/phil2024-03-10, 347-350. JCR-IF (Web of Science):0.1 **Q3 (Web of Science)** [Линк](#)





ПУБЛИКАЦИИ В ИЗДАНИЯ, индексирани в Web of Science или Scopus – Q3

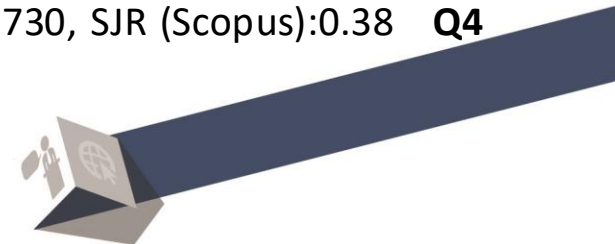
8. **Lyubenova, V.** The Concept of Transcendental Apperception and its Role in the Second Edition of Kant's Transcendental Deduction. *Filosofiya-Philosophy*, 33, 2, Azbuki, 2024, ISSN:0861–6302, DOI:<https://doi.org/10.53656/phil2024-02-05>, 179-188. JCR-IF (Web of Science):0.1 **Q3 (Web of Science)** [Линк](#)
9. **Serafimova, S.** "Conspiracy against Humanity" and the Issue of Identity. Is Peter Wessel Zapffe an Antinatalist?. *Balkan Journal of Philosophy*, 16, 1, 2024, ISSN:2367-5438, DOI:<https://doi.org/10.5840/bjp20241618>, 71-82. SJR (Scopus):0.128 **Q3 (Scopus)** [Линк](#)
10. **Stancheva, M.** Polit-Pop Sustainability: Policies, Businesses, and Media Heroes for a 'Green' Lifestyle. *Filosofiya – Philosophy*, 33, Number 3s, Az-buki National Publishing House, 2024, ISSN:0861-6302, DOI:<https://doi.org/10.53656/phil2024-03S-15>, 160-171. JCR-IF (Web of Science):0.1 **Q3 (Web of Science)** [Линк](#)
11. **Tsvetkova, E.** Usage of Expressions in Slogans from Political Campaigns: a Case Study of Bulgarian Local Elections in 2023. *Filosofiya-Philosophy*, 33, 4s, Azbuki, 2024, ISSN:0861–6302 (Print), 1314–8559 (Online), DOI:<https://doi.org/10.53656/phil2024-04S-08>, 156-167. JCR-IF (Web of Science):0.21 **Q3 (Web of Science)** [Линк](#)
12. **Vaseva-Dikova, J.** Examples of Anomalies to the EBM Model and their Methodological Role and Epistemic Status. *Filosofiya – Philosophy*, 33, 3, Azbuki, 2024, ISSN:ISSN: 0861–6302 (Print), 1314–8559 (Online), 261-273. JCR-IF (Web of Science):0.1 **Q3 (Web of Science)** [Линк](#)
13. **Vaseva-Dikova, J.** PHILOSOPHY OF MEDICINE. *Filosofiya – Philosophy*, 33, 3, Azbuki, 2024, ISSN:ISSN: 0861–6302 (Print), 1314–8559 (Online), 239-240. JCR-IF (Web of Science):0.1 **Q3 (Web of Science)** [Линк](#)
14. **Ставру, Ст.** "Револвираща" собственост: притежанието между ян и ин собствеността. *Философия*, 33, 1, Аз буки, 2024, ISSN:0861–6302, 39-51. JCR-IF (Web of Science):1 **Q3 (Web of Science)** [Линк](#)
15. **Турлаков, Н.** Самобитният ритъм на битието като задача на философията. *Философия*, 4, Аз-Буки, 2024, ISSN:ISSN: 0861–6302 (Print), 1314–8559 (Online), DOI:<https://doi.org/10.53656/phil2024-04-02>, 375-387. JCR-IF (Web of Science):0.1 **Q3 (Web of Science)** [Линк](#)





ПУБЛИКАЦИИ В ИЗДАНИЯ, индексираны в Web of Science или Scopus – Q4

1. **Aksoy, N.** Kant on Moral Autocracy, Moral Faith and Happiness. *Organon F, Filozofický ústav SAV, Filosofický ústav AVČR*, 2024, ISSN:2 1335-0668 / 585-7150, DOI:<https://doi.org/10.31577/orgf.2024.31401>, 338-366SJR (Scopus):0.104 **Q4 (Scopus)**
2. **Aksoy, N.** The Duty of the Highest Good and the Ethical Community in Kant. *KRITERION–Journal of Philosophy*, 2024, ISSN: 2750-977X, DOI:<https://doi.org/10.1515/krt-2024-0010>, pp. 95-117. JCR-IF (Web of Science):0.866 **Q4 (Web of Science), SJR 0.256, Cite score 0.7**
3. **Darakchi, S.** Making Gender and Sexuality Studies Illegal: Heteronationalism, Anti-gender Mobilization, and the Neoliberal "Utopian" Gaze in Bulgaria, 2018–2023. *WSQ: Women's Studies Quarterly*, 52, 1, The Feminist Press, 2024, DOI:<https://doi.org/10.1353/wsq.2024.a924317>., pp. 189-207. SJR (Scopus):0.129 **Q4 (Scopus)**
4. **Dimitrov, A.V., Ilieva-Trichkova, P.** Higher education and recognition as an individual value: Theoretical challenges and empirical manifestations. *Strategies for Policy in Science and Education*, 2024, 4, Az-buki National Publishing House for Education and Science, 2024, ISSN:ISSN: 1310–0270 (Print), 1314–8575 (Online), DOI:<https://doi.org/10.53656/str2024-4-3-hig>, JCR-IF (Web of Science):0.2 Impact factor: 0.4, **Q4 (Web of Science)**
5. **Lendzhova, V, Milenkova, V, Nakova, A, Chengelova, E.** Public Employment Services and Rural NEETs Aged 25-29: A Case Study from the South-West Region in Bulgaria. *Environment and Social Psychology*, 9, 8, 2024, ISSN: 2424-7979 / 2424-8975 DOI:<https://doi.org/10.59429/esp.v9i8.2730>, SJR (Scopus):0.38 **Q4 (Scopus)**





ПУБЛИКАЦИИ В ИЗДАНИЯ, индексирани в Web of Science или Scopus – Q4

6. **Mircheva, G.**, Popova, O. Healthcare: Public Policies, Social Practices, and Individual Experiences. An Introduction. Comparative Southeast European Studies, 72, 1, 2024, ISSN: 2701-8199, DOI:10.1515/soeu-2023-0064, pp.1-12. SJR (Scopus):0.121 **Q4 (Web of Science)**
7. **Zdravkov, S.** E-Learning Beyond the Classroom: Investigating Socio-Economic Inequalities in Online Educational Practices Among Bulgarian Students. Journal for Critical Education Policy Studies, 2024, pp. 308-395, ISSN:17402743, 20510969, SJR (Scopus):0.203 **Q4 (Scopus)**
8. **Александрова, Св.** Подходи за промяна в качеството на училищното образование. Национална стратегия за учене през целия живот (НСУЦЖ 2014-2020). Чуждоезиково обучение, 51, 6, Нац. издателство "Аз-буки", 2024, ISSN:0205–1834 (Print), 1314–8508 (Online), DOI:https://doi.org/10.53656/for2024-06-09, 780-793. JCR-IF (Web of Science):0.1 **Q4 (Web of Science)**
9. **Марков, С.** Artificial Intelligence, Algorithm Literacy, Locus of Control, and English Language Skills: a Study Among Bulgarian Students in Education. Педагогика / Pedagogika, 96/2024, 5, Национално издателство за образование и наука „Аз-буки“, 2024, ISSN:0861–3982 / 1314–8540, DOI:https://doi.org/10.53656/ped2024-5.01, 579-599. JCR-IF (Web of Science): Impact Factor: 0.4 **Q4 (Web of Science)**
10. **Попова, А.** Модел за вторична социализация и ресоциализация на студенти със специални образователни потребности в академична среда. Списание „Педагогика“, 96, 8, Аз-буки, 2024, ISSN:0861–3982, DOI:https://doi.org/10.53656/ped2024-8.06, 1118-1136. JCR-IF (Web of Science) Impact Factor:0.4 **Q4 (Web of Science)**
11. **Попова, А.** Политика за интеграция и ресоциализация на студенти със специални образователни потребности в русенски университет „Ангел Кънчев“. Списание „Стратегии на образователната и научна политика“, 32, 4, Аз-буки, 2024, ISSN:1310–0270, DOI:https://doi.org/10.53656/str2024-4-6-pol, 470-482. JCR-IF (Web of Science):0.4 **Q4 (Web of Science)**

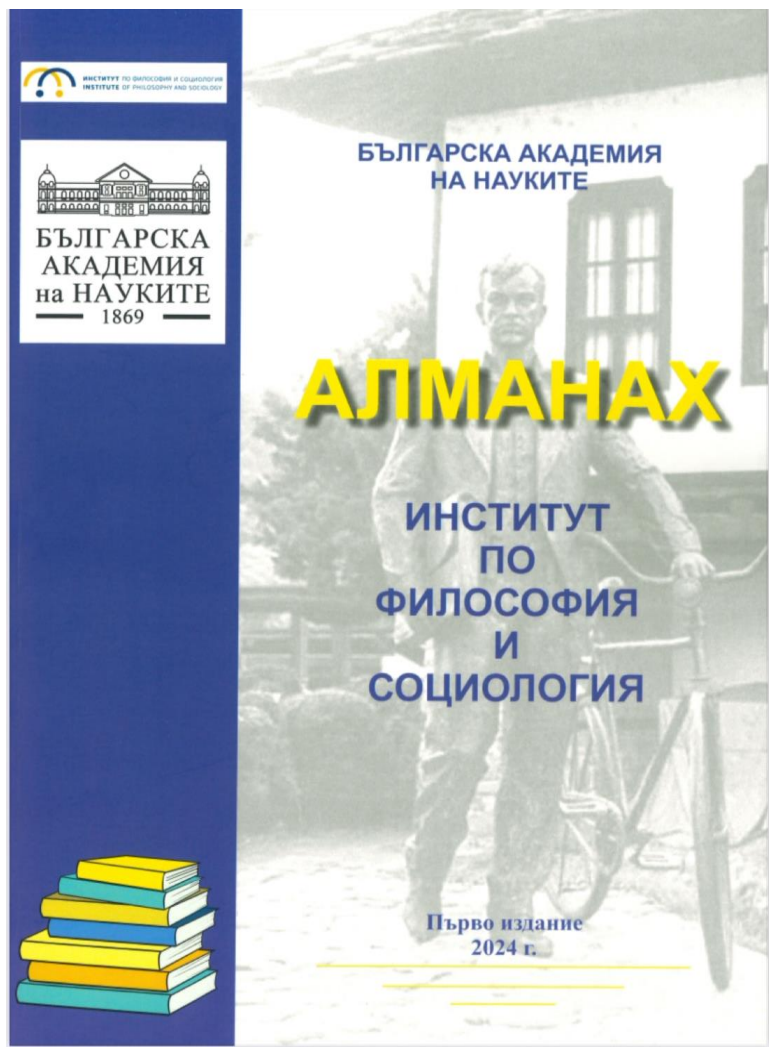


Първо издание на Алманах на Института по философия и социология

**Алманах
на Института по философия и социология - БАН,
Първо издание 2024, ИФС - БАН, 2024,
ISSN:3033-0602 Алманах ИФС,
Издателство на БАН "Проф. Марин Дринов**

Първото издание на Алманаха на Института по философия и социология към БАН представя 22 авторски текста на учени от ИФС, съдържащи анализи и емпирични данни, които биха могли да бъдат от полза за национални, правителствени и държавни институции, както и за индустрията, енергетиката, околната среда и селското стопанство.

Включените в изданието аналитични текстове представят значими резултати от научно-изследователски проекти на учени от ИФС, реализирани през 2022 и 2023 г., с потенциал да подкрепят формирането на адекватни политики, а също така да подпомогнат законодателната власт и политическата класа в България





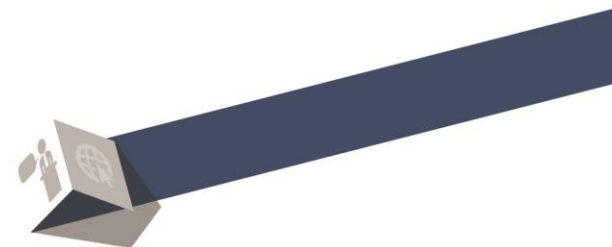
ИНСТИТУТ
ПО ФИЛОСОФИЯ
И СОЦИОЛОГИЯ



БЪЛГАРСКА
АКАДЕМИЯ
на **НАУКИТЕ**
— 1869 —

КОНФЕРЕНЦИИ, СЕМИНАРИ И РАБОТНИ СРЕЩИ

Годишен отчет на ИФС при БАН за 2024 г.
Януари 2025 г.



ИНТЕГРАЦИЯ В ЕВРОПЕЙСКОТО ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКО ПРОСТРАНСТВО

Участие на учени от ИФС в международни научни конференции и работни срещи:

- ◆ 77 учени
- ◆ 165 доклада (9 пленарни)
- ◆ 116 събития

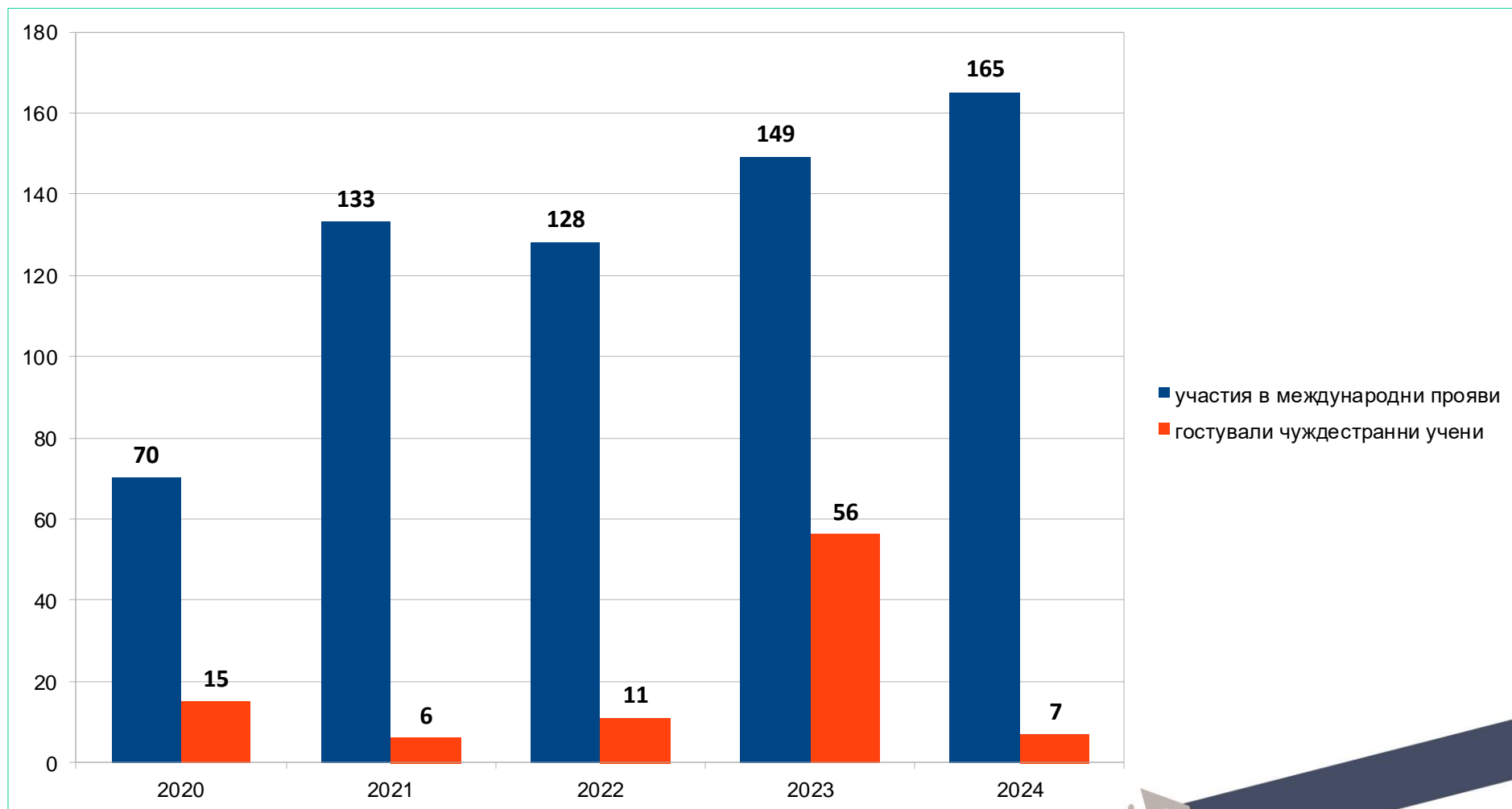
Организираны международны научны събития – 5 (3 с над 30 участника)

Гостували чуждестранны учени:

- ◆ Общо 7 от 6 различни държави – Съединени щати, Турция, Италия, Обединено кралство, Израел, Полша



УЧАСТИЯ В МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЯВИ И ГОСТУВАЛИ ЧУЖДЕСТРАННИ УЧЕНИ



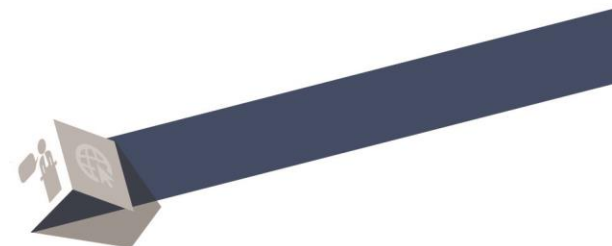
Годишен отчет на ИФС при БАН за 2024 г.
Януари 2025 г.

НАЦИОНАЛНИ КОНФЕРЕНЦИИ

Участие на учени от ИФС в национални конференции:

- ◆ 64 учени
- ◆ 146 доклада
- ◆ 65 събития

Организираны национални научни събития – 17
(6 с над 30 участника)





Конференции организирани през 2024 г.

1. **Философия на науката и когнитивна наука - конференция в чест на 65-годишнината на проф. Лилия Гурова**, София, България, 10.02.2024 - 10.02.2024
2. **Философия на медицината: подходи и перспективи; *Philosophy of medicine: approaches and perspectives***, Национален с международно участие, София, България, 26.03.2024 - 27.03.2024
3. **Властта на дигиталните медии**, София, България, 15.04.2024 - 15.04.2024
4. **Критическият дух. 300 години от рождението на Имануел Кант**, Благоевград, България, 22.04.2024 - 23.04.2024
5. **PHILOSOPHY NOWADAYAS: PHILOSOPHICAL APPROACHES ON CULTURAL HERITAGE, RESILIENT COMMUNITIES AND FUTURE TIMES**, Международен, София, България, 02.06.2024 - 04.06.2024
6. **Digital inequalities : Policies and Good Practices**, Международен, Бургас, България, 07.06.2024 - 09.06.2024
7. **VARIETIES OF REPRESENTATIONS**, Международен, София, Bulgaria, 13.09.2024 - 15.09.2024





Конференции организирани през 2024 г.

8. **Природа, познание и ценности. 180 г. от рождението на Фридрих Вилхелм Ницше**, София, България, 15.10.2024 - 16.10.2024
9. **65 години академична философия на науката**, Национален с международно участие, София, България, 30.10.2024 - 30.10.2024
10. **Конгрес на Българска социологическа асоциация**, Sofia, Bulgaria, 01.11.2024 - 01.11.2024
11. **Публични образи на науката(ите) в дигиталната ера**, Национален с международно участие, Sofia, Bulgaria, 01.11.2024 - 03.11.2024
12. **20 Национална конференция по етика "Академична етика"**, София, България, 07.11.2024 - 08.11.2024
13. **Sustainable Tourism in Bulgaria: Challenges and Perspectives**, Международен, Burgas, Bulgaria, 14.11.2024 - 14.11.2024
14. **Дванадесета национална конференция по биоетика и биоправо**, София, България, 02.12.2024 - 03.12.2024
15. **Декемврийски годишни седми четения на АРУКО: Образци и подражания, авторства и имитации**, София, Bulgaria, 13.12.2024 - 14.12.2024





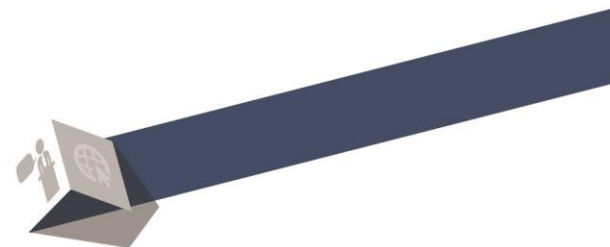
ИНСТИТУТ
ПО ФИЛОСОФИЯ
И СОЦИОЛОГИЯ



БЪЛГАРСКА
АКАДЕМИЯ
на НАУКИТЕ
— 1869 —

ПРОЕКТНА ДЕЙНОСТ

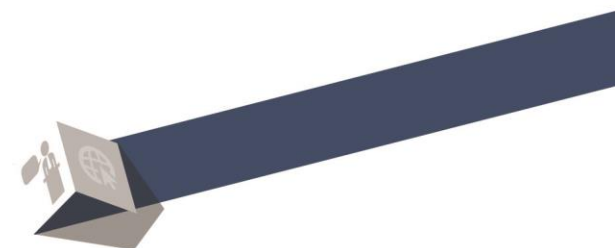
Годишен отчет на ИФС при БАН за 2024 г.
Януари 2025 г.





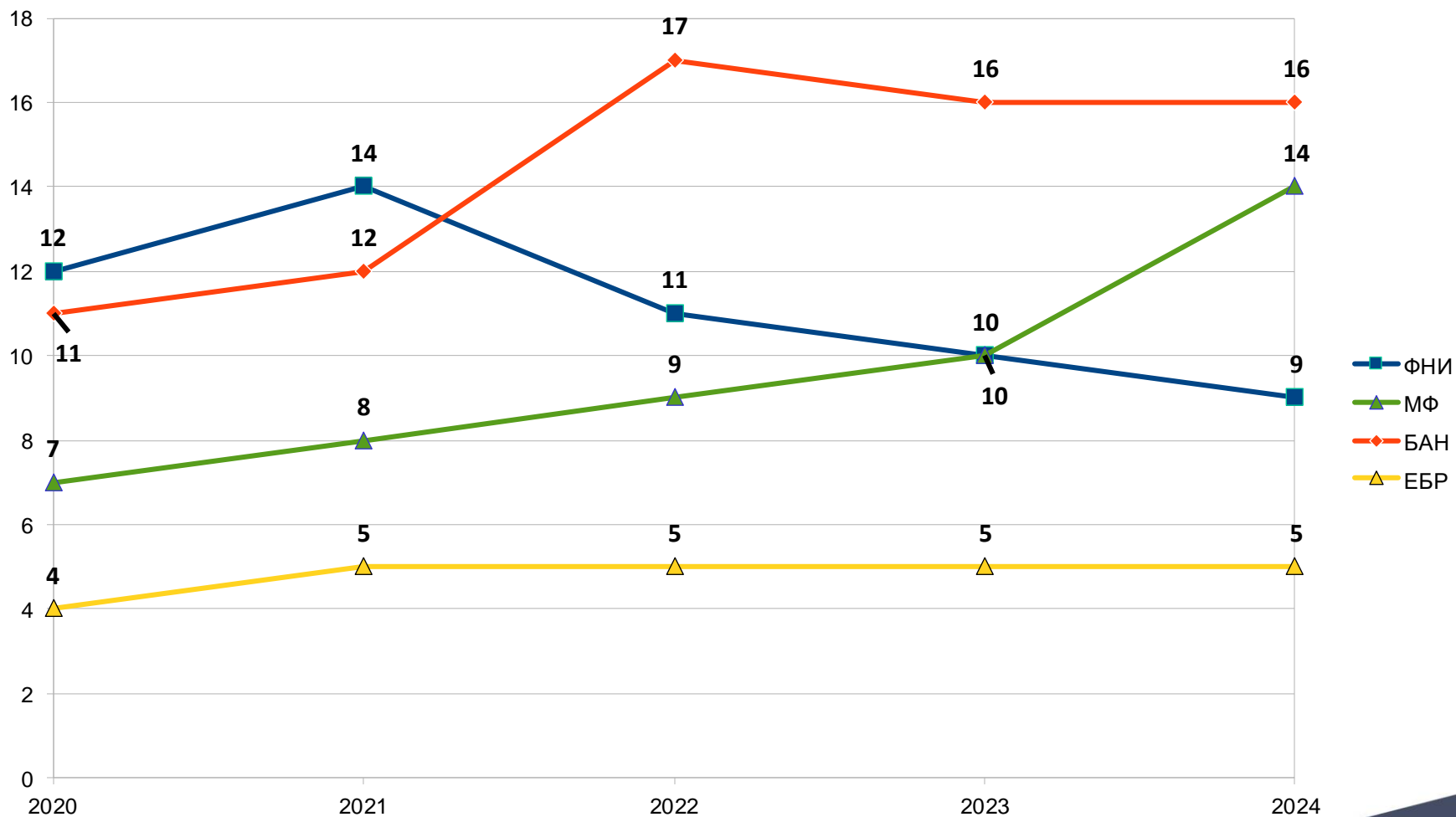
ОБЩА СПРАВКА

Общ брой текущи проекти:	49
Рамкови програми на ЕС („Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“)	9
Други програми на ЕК и международни институции	5
Междуакадемични договори (ЕБР)	5
По договори с национални институции (вкл. по НПКНИ, ОП, министерства)	5
Фонд „Научни изследвания“	9
Бюджетна субсидия	16

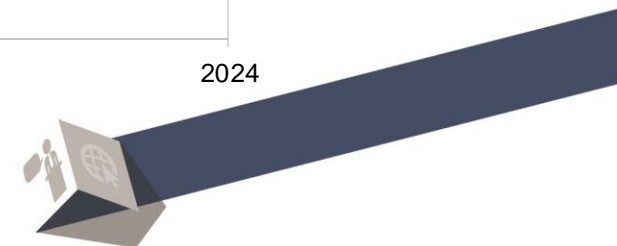




Тенденции в работата по проекти



Годишен отчет на ИФС при БАН за 2024 г.
Януари 2025 г.





Проекти по Рамкови програми на ЕК, НАТО, ЮНЕСКО

1. **EFUA:** European Forum for a Comprehensive Vision on Urban Agriculture. 2020–2024. Ръководител на българския екип - гл. ас. д-р Дона Пикард. Финансиран от ЕК по Рамкова програма „Хоризонт 2020“.
2. **COCOREADO:** Connecting Consumers and producers to REbalance farmers' position through AmbassaDOrs trainings. 2020–2024. Ръководител на българския екип – гл. ас. д-р Светла Стоева, 2020–2024. Финансиран от ЕК по Рамкова програма Програмата „Хоризонт 2020“.
3. **MILIEU:** Women, Disability, and Inclusion – Scientific Excellence in Bulgaria. 2019–2024. Ръководител на българския екип – доц. д-р Люба Спасова. Финансиран от ЕК по Рамкова програма „Хоризонт 2020“.
4. **Skills2Capabilities:** Matching Skills: Capabilities, Organisations and Institutions. 2023–2025. Ръководител на българския екип - доц. д-р Петя Илиева. Финансиран от ЕК по Рамкова програма „Хоризонт Европа“.





Проекти по РП на ЕК, НАТО, ЮНЕСКО

5. **Общности на грижата.** 2024–2026. Ръководител на българския екип - гл. ас. д-р Мартин Йорданов Иванов. Финансиран от ЕК по програмата "Дунав".
6. **SkilMeeT: Skills for Labour Markets in the green and digital Transition.** 2024–2026. Ръководител на българския екип - проф. дсн Васил Киров. Финансиран от ЕК по Рамкова програма „Хоризонт Европа“.
7. **SONYA: The role of SOcial ecoNomY in Addressing social exclusion.** 2024–2028. Ръководител на българския екип - доц. д-р Габриела Йорданова. Финансиран от ЕК по рамкова програма „Хоризонт Европа“.
8. **Infra4NextGen: Providing research infrastructure services to support Next Generation EU.** 2024–2028. Ръководител на българския екип – проф. дсн Румяна Стоилова. Финансиран от ЕК.
9. **FoodCityBoost: Growing Together: Cultivating A Sustainable Future Across Europe’s Urban Landscapes.** 2024–2028. Ръководител на българския екип – гл. ас. д-р Дона Пикард. Финансиран от ЕК.





Проекти, финансирани по други международни и ЕК програми

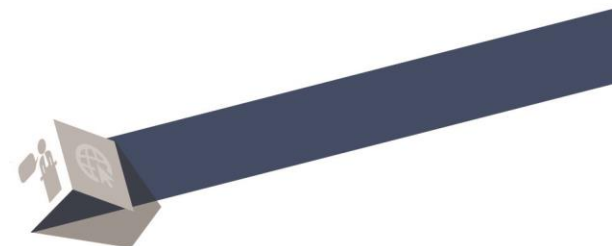
- 1. AgroDigiRise:** Unlocking the innovative potential of the South Central Region of Bulgaria in the agricultural sector, с ръководител на българския екип гл. ас. д-р Светла Стоева, 2022-2025 (Програма Цифрова Европа).
- 2. EUROFOUND,** с ръководител на българския екип доц. дсн Васил Киров, Национален кореспондент за България на Eurofound 2022–2026 (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions).
- 3. BROADVOICE:** Broadening the spectrum of employee voice in workplace innovation. 2023-2025. Ръководител на българския екип - проф. дсн Васил Киров, Финансиран от ЕК.





Проекти, финансирани по други международни и ЕК програми

- 4. CEECAW:** Challenges for Organising and Collective Bargaining in Care, Administration and Waste Management sectors in Central Eastern European Countries. 2023-2025. Ръководител на българския екип - проф. д-р Васил Киров. Финансиран от ЕК.
- 5. AIVET:** Developing AI tools for sharing intelligence on the local labour markets of VET graduates. 2023–2026. Ръководител на българския екип – гл. ас. д-р Светломир Здравков. Финансиран от ЕК по програмата Erasmus+.





НАЙ-ЗНАЧИМ МЕЖДУНАРОДНО ФИНАНСИРАН ПРОЕКТ



Проект SKILLMEET

Skills For Labour Markets In The Digital And Green Transition
Умения за пазари на труда в цифровия и зелен преход

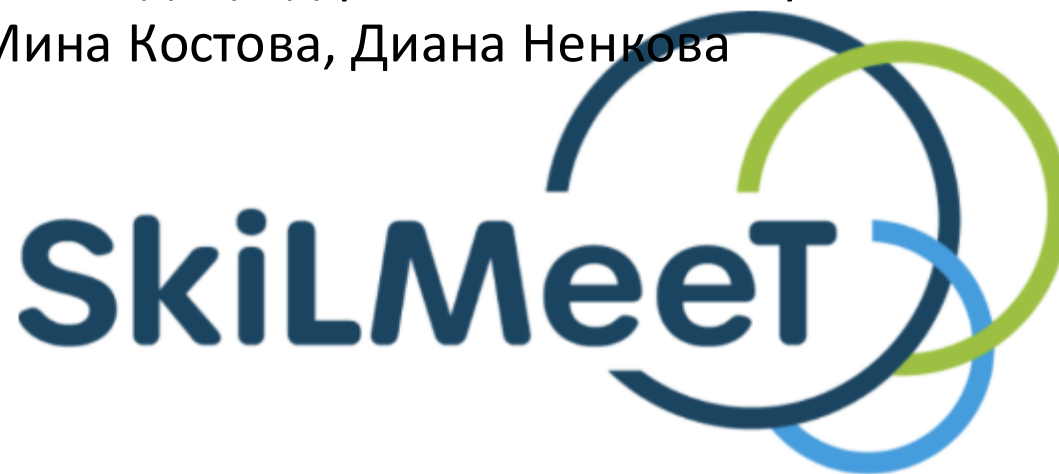
Финансиран от: ЕК, програма Хоризонт Европа

Период на изпълнение: 11.01.2024 – 11.01.2027

Ръководител на българския екип: **проф. д.с.н. Васил Киров**

Екип: проф. д.с.н. Румяна Желева, доц. д-р Петя Илиева-Тричкова,
д-р Багрян Маламин, докторант Мина Костова, Диана Ненкова

Уебсайт: <https://skilmeet.eu>





НАЙ-ЗНАЧИМ МЕЖДУНАРОДНО ФИНАНСИРАН ПРОЕКТ

Основни цели:

- 1) Генериране на данни и показатели, които количествено оценяват обема на липсата на трудови ресурси и несъответствие на уменията в Европа;
- 2) Изследване на факторите, водещи до тези пропуски и липси, с фокус върху дигиталната и зелената трансформация;
- 3) Анализирание и идентифициране на пътища за намаляване на липсата на умения и несъответствието.





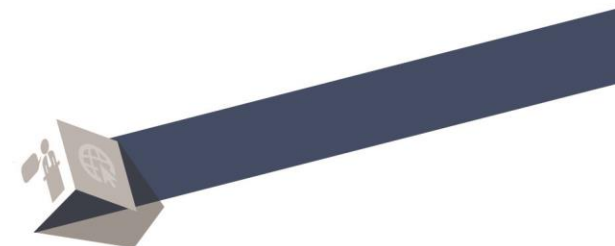
НАЙ-ЗНАЧИМ МЕЖДУНАРОДНО ФИНАНСИРАН ПРОЕКТ



SkiLMeeT развива познанието за това как могат да бъдат постигнати основните цели на работната програма: обучаване на работната сила с изискваните умения, успешно насърчаване на необходимото преквалифициране и повишаване на квалификацията на работната сила и, накрая, реализиране на пълния потенциал на дигиталната и зелената трансформация за цяла Европа. За постигане на тези цели, SkiLMeeT се базира на междудисциплинарен и трансдисциплинарен подход, комбинирайки количествени и качествени методи.



Януари 2025 г.



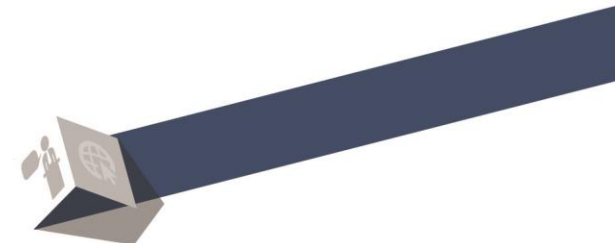



НАЙ-ЗНАЧИМ МЕЖДУНАРОДНО ФИНАНСИРАН ПРОЕКТ

Екипът на ИФС, воден от проф. д.с.н. Киров, започва изследвания на случаи за въздействието на повишаването и преквалификацията върху преходите на уменията, използвайки като пример професии, при които има значителни липси на трудови ресурси и умения (като медицински сестри, софтуерни инженери или заварчици) в шест европейски страни.

Българският екип ръководи усилията за взаимодействие с общността на заинтересованите страни на европейско и национално равнище, за да се адресират специфичните нужди и очаквания на социалните партньори на европейско равнище с цел максимизиране на актуалността и влиянието на проекта.

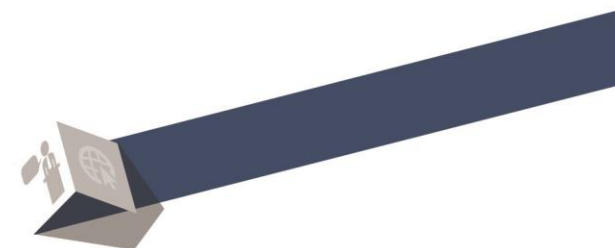
През 2024 в Брюксел бе проведена Кръгла маса с представители на Европейската комисия и европейските секторни работодателски и синдикални организации, модерирана от проф. дсн Васил Киров.





Проекти, финансирани в рамките на Националната пътна карта за научна инфраструктура

- ◆ ESS Европейско социално изследване, с ръководител проф. д-сн Емилия Ченгелова, 2018 – 2028 г.
- ◆ SHARE ERIC Bulgaria, Консорциум за научна инфраструктура от НПКНИ „Изследване на здравето, остаряването (стареенето) и пенсионирането в Европа - SHARE“ (Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe), ръководител на българския екип доц. д-р Екатерина Маркова, 2020 – 2028 г.





ESS ERIC – Bulgaria

European Social Survey (Европейско социално изследване, ЕСИ)

Финансиран от: МОН, Националната пътна карта за научна инфраструктура 2020–2028 г. (НПКНИ)

Продължителност: от 2007 насам

Консорциум ESS ERIC – Bulgaria (основан 2018): УНСС, ИФС – БАН, НСИ, БСА, АСА и СИБ.

Координатор за България: УНСС

Реализирани: Раунд 10, Раунд 11, пилотно изследване на Раунд 12

Ръководител на екипа на ИФС: **проф. дсн Емилия Ченгелова**

Уебсайт: <http://www.ess-bulgaria.org/>





SHARE ERIC България

Проучване на здравето, остаряването и пенсионирането в Европа (Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe – SHARE).

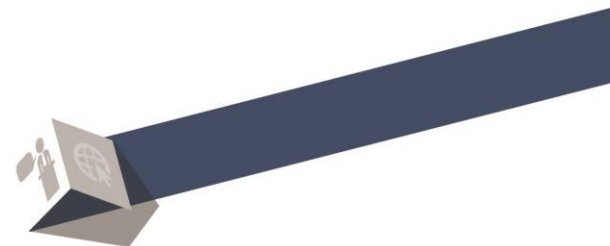
Финансиран от: МОН, Националната пътна карта за научна инфраструктура 2020–2027 г. (НПКНИ)

Продължителност: от 2017 насам, през 2024 протича 10та вълна за набиране на данни.

Консорциум: ИФС-БАН, СУ “Св. Климент Охридски“

Национален координатор: **доц. д-р Екатерина Маркова, ИФС**

Уебсайт: <https://share-eric-bulgaria.bg/>





Проекти, финансирани по оперативни програми, от министерства и ведомства

1. *ЛИО: Глобално гражданство и ключови компетентности: Лаборатория за иновативно обучение, с ръководител проф. ем. дфн Веселин Петров, 2024-2027 (Финансирано от МОН).*
2. *Оценка на социално-икономическото въздействие на проучването, добива и преработката на критични и стратегически суровини, с ръководител проф. дсн Емилия Ченгелова, 2024-2029: Национална научна програма „Критични и стратегически суровини за зелен преход и устойчиво развитие“ (Финансира се от МОН).*
3. *Докторанти 5.0: Обучение на докторанти за изследване и трансформиране на пазара на труда съобразно нуждите на индустрия 5.0. и двойния преход, с ръководител проф. дсн Емилия Ченгелова, 2024-2029 (Финансирано от МОН, Програма „Образование 2020-2027“).*





ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ФНИ

1. *JustEdu: Динамика на неравенствата във висшето образование и обучението за възрастни: сравнителен анализ на социалната справедливост*, с ръководител проф. ем. дсн Пепка Бояджиева, 2020–2024 (Фонд „Научни изследвания“, Програма Вихрен).
2. *Местните празници: ресурс на локалните общности за справяне с кризи*, с ръководител проф. дсн Мая Келиян, 2020–2023 (Фонд „Научни изследвания“).
3. *Дигитално разделение и социални неравенства: равнища, актьори и взаимодействия*, с ръководител проф. дсн Румяна Стоилова, 2021–2024 (Фонд „Научни изследвания“).
4. *Личностни и институционални стратегии за превенция и управление на рисковете: специфики и детерминанти*, с ръководител проф. дсн Анна Мантарова, 2021–2024 (Фонд „Научни изследвания“).

ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ФНИ

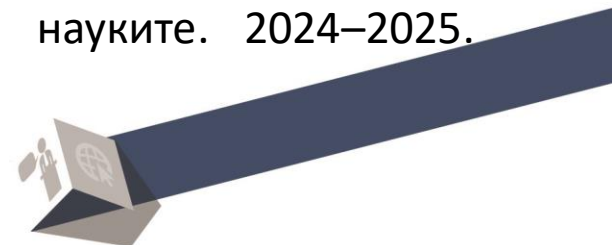
5. *Обществен капацитет за справедлив зелен преход, с ръководител проф. дсн Мария Желязкова, 2021–2024 (Фонд „Научни изследвания“).*
6. *Образите на науката в дигиталния свят: между социалните мрежи и интернет медиите, с ръководител гл. ас. д-р Мартин Иванов, 2021–2024 (Фонд „Научни изследвания“).*
7. *Качество на живот и благополучие в контекста на професионалните общности и тяхната активност, с ръководител доц. дсн Албена Накова, 2023–2027 (Фонд „Научни изследвания“).*
8. *Актуални аспекти на интеграцията на работниците от страните извън европейския съюз в България, с ръководител проф. дсн Румяна Желева, 2024-2027 (Фонд „Научни изследвания“).*
9. *Новите форми на заетост и развитието на дигитални умения: ключови фактори за успешното интегриране на NEETs младежите на пазара на труда, с ръководител проф. дсн Емилия Ченгелова, 2024-2027 (Фонд „Научни изследвания“).*





Проекти по междуакадемични договори и споразумения (ЕБР)

1. „Картографиране на масмедийните репортажи за науката в България и Турция: автоматизиран мониторинг на индикаторите на научната култура от лонгитюдна и межкултурна перспектива“ с Университет Билги, Истанбул. 2021–2024. Ръководител - гл. ас. д-р Мартин Йорданов Иванов.
2. „Public narratives and attitudes towards refugees and migrants. Comparative analysis Romania-Bulgaria“ с БАН. 2023–2025. Ръководител – проф. дфн Богдана Тодорова.
3. „Употреби на темите джендър и сексуалност в практиките за социален контрол в България и Полша“ с Полша. 2024–2025. Ръководител – гл. ас. д-р Шабан Даракчи.
4. „Сравнително изследване на качеството на живот на младежите в Китай и България от гледна точка на общия просперитет“ с Institute of Sociology, CASS. 2024–2025. Ръководител– доц. дсн Албена Накова-Манолова.
5. „Логически модели и модели на изкуствен интелект в концептуалното инженерство“ с Институт по философия и социология, Полска академия на науките. 2024–2025. Ръководител – доц. д-р Доротея Ангелова.



ПРОЕКТИ ПО БЮДЖЕТНА СУБСИДИЯ

- *Експериментален подход към понятието за импликатури на разговора, 2020-2024, ръководител: гл. ас. д-р Елена Цветкова*
- *Етика и бъдеще. Нарастващото значение на етиката при осмислянето на възможното бъдеще. Българският контекст, 2021-2024, ръководител: проф. дфн Стоян Ставру*
- *Предизвикателства пред количествените емпирични изследвания в извънредни социални ситуации: Случаят Ковид-19, 2021-2024, ръководител: доц. д-р Габриела Йорданова*
- *Съвременни проблеми и дискусии във философия и социология на медицината, 2021-2024, ръководител: доц. д-р Юлия Васева-Дикова*
- *Ценностни противоречия в българското общество в контекста на училищните иновации, 2022-2024, ръководител: гл. ас. д-р Веселина Качакова*





ПРОЕКТИ ПО БЮДЖЕТНА СУБСИДИЯ

- *Ценностите в изграждането и трансформацията на личността. Процесуално-аксиологическа перспектива, 2022-2024, ръководител: доц. д-р Силвия Борисова-Спасова*
- *Шахматът във визуалните изкуства, 2022-2025, ръководител: доц. д-р Вяра Попова*
- *Гносис и идол. Значение на християнските апологети за модерните теории на символа, 2022-2025, ръководител: гл. ас. д-р Галин Пенев*
- *Традиция и новаторство в религията и светогледа- философски анализ, 2022-2025, ръководител: проф. дфн Стефан Пенев*
- *Наратив и нови медии, 2023-2025, ръководител: гл. ас. д-р Васил Марков*
- *Новият световен ред и мястото на Европейския съюз и на България в него, 2023-2026, ръководител: проф. дфн Борислав Градинаров*





ПРОЕКТИ ПО БЮДЖЕТНА СУБСИДИЯ

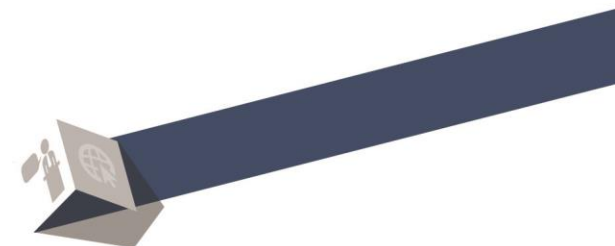
- *Прагматизмът в България: критика и рецепция, 2023-2026, ръководител: гл. ас. д-р Станул Грозев*
- *Теоретични модели и научни методи в съвременната философия на науката, 2023-2026, ръководител: доц. д-р Борис Грозданов*
- *Недискурсивното вътрешно извеждане на символи в отношението на човека с метафизични дълбочини, 2024-2026, ръководител: гл. ас. д-р Никифор Аврамов*
- *Съвременно българско изкуство и културна индустрия, 2024-2027, ръководител: гл. ас. д-р Ива Куюмджиева*
- *Метафизически и аксиологически анализи на науката като творчество и резултати, 2024-2027, ръководител: доц. д-р Юлия Васева-Дикова*





ЛИЧНО УЧАСТИЕ НА УЧЕНИ ОТ ИФС В ПРОЕКТИ

През 2024 г. общо 37 учени от ИФС участват и в лично качество с експертна функция в 73 международно и национално финансирани проекти по линия на Рамковите програми на ЕС, други европейски и международни програми и фондове, Оперативни програми на Структурните фондове, различни министерства и ведомства, което свидетелства за трайно нарастване на престижа на учените от ИФС, като представители на една международно и национално видима институция.





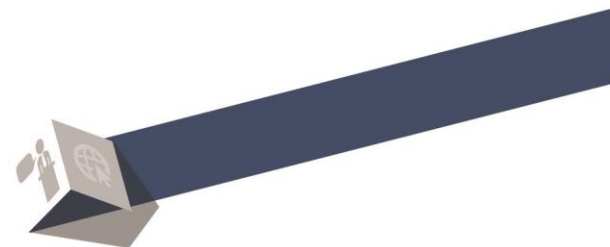
ИНСТИТУТ
ПО ФИЛОСОФИЯ
И СОЦИОЛОГИЯ



БЪЛГАРСКА
АКАДЕМИЯ
на НАУКИТЕ
— 1869 —

ЕКСПЕРТНА ДЕЙНОСТ И ОТНОШЕНИЯ С ИНСТИТУЦИИ

Годишен отчет на ИФС при БАН за 2024 г.
Януари 2025 г.





ОТНОШЕНИЯ С ИНСТИТУЦИИ

И през 2024 г. изследователите от ИФС продължават да имат важна експертна роля и да поддържат сътрудничество с различни европейски и национални институции и организации, сред които:

- Европейската комисия
- ЮНЕСКО
- ООН
- Върховен комисариат на бежанците
- Президентство на Република България
- Министерски съвет
- Министерство на образованието и науката
- Министерство на труда и социалната политика
- Министерство на младежта и спорта
- Министерство на правосъдието
- Националната агенция по оценяване и акредитация



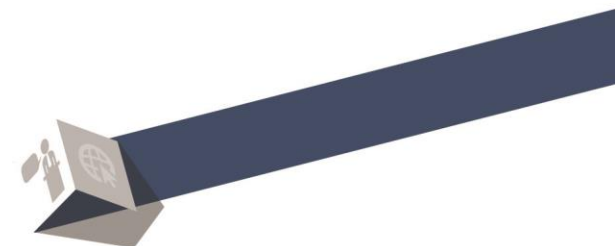
ЕКСПЕРТНА ДЕЙНОСТ

Участието на учени на ИФС в експертни органи извън БАН се увеличава:

- Експертни органи в областта на науката и висшето образование и органи на управление на научни изследователски и образователни организации (извън БАН) – 29
- Експертни органи, комисии и съвети (извън БАН) - 42

Броят на експертните писмени материали също се увеличава:

- платени експертизи в полза на институции - 4 (4 експерта)
- неплатени експертизи – 15 (8 експерта)
- рецензии и становища по процедури - 68 (32 експерта)
- други рецензии - 130 (36 експерта от звеното), сред които 87 анонимни рецензии (22 експерта от звеното)





ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ И ПОДГОТОВКА НА СПЕЦИАЛИСТИ



ИНСТИТУТ
ПО ФИЛОСОФИЯ
И СОЦИОЛОГИЯ



БЪЛГАРСКА
АКАДЕМИЯ
на **НАУКИТЕ**
— 1869 —

Годишен отчет на ИФС при БАН за 2024 г.
Януари 2025 г.





ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Участие в подготовката на студенти:

Изнесени са общо 88 лекционни и специализирани курса (при 91 за 2023 г., 77 за 2022 г. и 66 за 2021 г.), които са водени от 38 лектора (при 34 за 2023 г., 32 за 2022 г. и 30 за 2021 г.) с обща продължителност 2845 учебни часа. Пет от курсовете са проведени към ЦО-БАН, останалите – в български и чуждестранни университети.

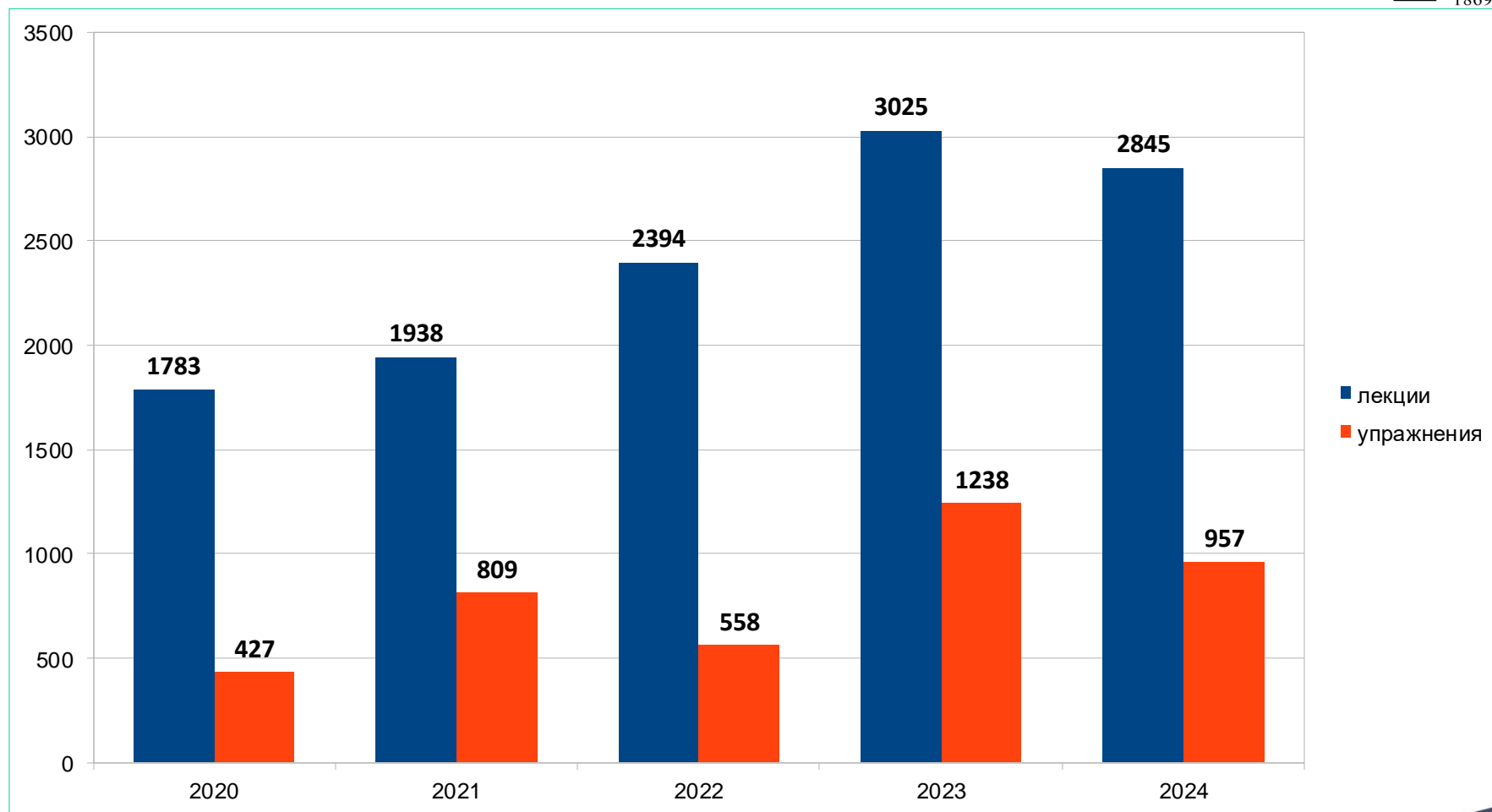
Учени от ИФС са водили и 957 учебни часа упражнения и семинари, разпределени в общо 25 курса.

Освен това 20 учени от института са взели участие в 28 различни изпитни комисии в 4 научни институции.

Тези данни показват значителния потенциал и принос на учените от ИФС в подготовката на специалисти и доказват тяхната експертиза и признание в академичната общност.



БРОЙ ЛЕКЦИИ И УПРАЖНЕНИЯ





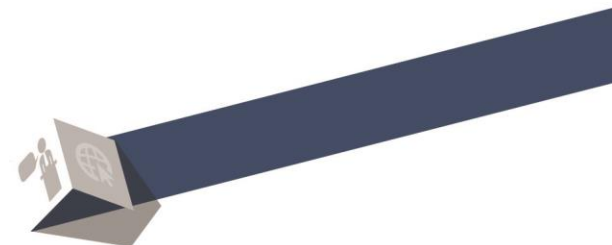
УЧАСТИЕ В ПОДГОТОВКАТА НА СПЕЦИАЛИСТИ

Участие в подготовката на докторанти и постдокторанти:

Ключов аспект в усилията на ИФС за подготовка на специалисти е обучението на докторанти по акредитираните докторски програми, които обхващат всички философски дисциплини, социология и наукознание – общо 12 програми.

Също така, продължи установената вече практика за подкрепа на младите учени. През 2024 г. бяха проведени 2 конкурса по програмата на МОН - МУПД и бяха назначени 2 млади учени и 6 постдокторанти с научни ръководители от института. През 2024 г. стартира и програма, финансирана от ПВУ, като по нея финансиране спечелиха (засега) 2 проекта на постдокторанти.

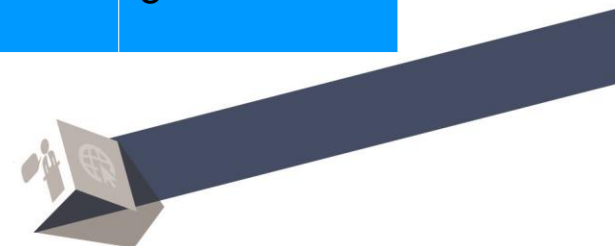
Освен това, учени от ИФС водят специализирани курсове в Докторантското училище на Центъра за обучение при БАН, като през 2024 са проведени 5 курса.





ОБУЧАВАНИ ДОКТОРАНТИ

	2020	2021	2022	2023	2024
Към 1 януари	21	23	23	22	23
Към 31 декември	17	18	19	21	29
Отчислени	6	7	5	7	7
Зачислени	6	8	6	9	13
Защитили	3	4	2	3	5





Акредитация на докторски програми

Ключов аспект в усилията на ИФС за подготовка на специалисти е обучението на докторанти по акредитираните докторски програми – общо 12 докторски програми (ДП), от които 11 по философски специалности и 1 по „Социология“

През 2024 г. акредитирани за следващ период са 4 докторски програми:

ДП „Философия на религията и религиознание“

ДП „Естетика“

ДП „Етика“

ДП „Философия на историята“

В момента в процес на акредитация са и другите 7 философски докторски програми, които очакват оценка от НАОА – това са ДП „Философия на културата, политиката, правото и икономиката и антропология“, ДП „Онтология и епистемология“, ДП „Теория на познанието“, ДП „Логика“, ДП „История на философията“, ДП „Съвременни философски учения“ и ДП „Философия на науката“

През 2025 г. предстои депозиране на документацията за акредитация на ДП „Социология“





Възможности за изяви

- Множество възможности за **активно участие в академичния живот** на секциите и включване в изследователски проекти и научни форуми.
- Редовен докторантски семинар на ИФС
- Лятна докторантска школа във Варна на ИФС
- Интердисциплинарен докторантски форум с международно участие на БАН
- Редица утвърдени и престижни ежегодни конференции, организирани от секциите.
- Специализации в чужбина по договори за сътрудничество, по междуакадемични проекти, Еразъм + и пр.





ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

- ◆ Данните показват стабилно нарастване в броя на курсовете и лекторите от ИФС през последните години, което свидетелства за повишаване на активността и ангажираността на института в образователния процес. Общата продължителност на учебните часове също е значителна, което допълнително подчертава важността на техния принос.
- ◆ Броят на обучаваните докторанти в ИФС показва устойчива тенденция за нарастване и е по-висок от средния за БАН. 2024 г. бележи своеобразен връх по отношение броя обучавани докторанти в ИФС.
- ◆ Тенденцията е докторантите да се отчисляват с право на защита.
- ◆ Необходимо е да се работи за нарастване на дела на успешно защитилите в срок докторанти, тъй като броят на защитилите докторанти спрямо броя на отчислените е значително по-нисък.





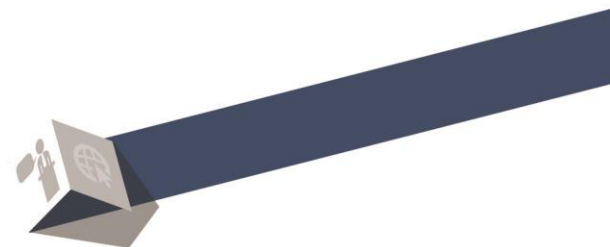
ИНСТИТУТ
ПО ФИЛОСОФИЯ
И СОЦИОЛОГИЯ



БЪЛГАРСКА
АКАДЕМИЯ
на НАУКИТЕ
— 1869 —

ИЗДАТЕЛСКА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Годишен отчет на ИФС при БАН за 2024 г.
Януари 2025 г.



СПИСАНИЕ „СОЦИОЛОГИЧЕСКИ ПРОБЛЕМИ“

Списанието се индексира и реферира в следните бази данни: ProQuest/Sociological Abstracts, CEEOL, EBSCOhost databases, ERIH PLUS.

Всички броеве са качени на сайта на CEEOL.

През 2024 са издадени два редовни броя:

Кн. 1/том 56 на тема „New Perspectives and Interventions: The State of Play in Cultural Sociology and Sociology of the Arts“ с водещи Svetlana Hristova, Simon Stewart, Christopher Mathieu, 360 страници, на английски език;

Кн. 2/том 56 на тема „„От един език в друг“ – социални проблеми през погледа на български учени в чужбина“ с водещи Рая Апостолова и Неда Денева, 324 страници.

Издаден е и един специален брой на английски език:

“Networks of Understanding: Public Image(s) of Science(s) in the Digital Age”, Issue editors: Martin Ivanov, Svetlomir Zdravkov, Petya Klimentova, 202 p.

През 2024 г. е спечелен конкурс на ФНИ за финансиране на списанието.



СПИСАНИЕ „ФИЛОСОФСКИ АЛТЕРНАТИВИ“

Списанието се индексира и реферира в следните бази данни: ЕРИХ Плюс, The Philosopher's Index, EBSCOhost, CEEOL (Central and Eastern European On-line Library). Всички броеве са качени на сайта на CEEOL. Разпространяват се и чрез абонамент.

През 2024 г. са издадени 6 броя на списанието:

- Книжка 1: Тема на броя "ЗА СРЕЩАТА НА ФИЛОСОФСКИТЕ РАКУРСИ", Водещ: Галин Пенев, Обем: 120 страници
- Книжка 2: Тема на броя "ПОЛИТИКА И СОЦИАЛНО ЗНАНИЕ", Водещ: Николай Михайлов, Обем: 120 страници
- Книжка 3: Тема на броя "ФИЛОСОФСКИ ТРАНСВЕРСАЛИ", Водещ: Кристиян Енчев, Обем: 130 страници
- Книжка 4: Тема на броя "ЕСТЕТИЧЕСКОТО: РАКУРСИ, АКЦЕНТИ, ОПОЗИЦИИ", Водеща: Иванка Стъпова, Обем: 150 страници
- Книжка 5: Тема на броя "ФИЛОСОФИЯ И КУЛТУРНО МНОГООБРАЗИЕ", Водещ: Валери Личев, Обем: 124 страници
- Книжка 6: Тема на броя "ЦЕННОСТИТЕ. КЛАСИКА И АКТУАЛНОСТ", Водещ: Силвия Борисова, Обем: 119 страници

През 2024 г. е спечелен конкурс на ФНИ за финансиране на списанието.



СПИСАНИЕ „BALKAN JOURNAL OF PHILOSOPHY“

Списанието се индексира и реферира в следните бази данни: CEEOL, CNKI Scholar, Dimensions, EBSCO Discover, WoS Emerging Sources Citation Index, ERIH PLUS, Google Scholar, Index Copernicus, MIAR: Matriz de Información para el Análisis de Revistas, Microsoft Academic, NAVER Academic (Korea), Norwegian Register for Scientific Journals, Philosopher's Index, PhilPapers, ProQuest Summon, Publication Forum, Scilit, Scimago (SJR 0.128), Scopus, WorldCat Local.

През 2024 г. списанието продължава да бъде индексирано от SCOPUS с импакт ранг SJR 0,128 в категория Q3 и от ESCI - Emerging Sources Citation Index на Web of Science, нареждайки се сред малкото от издаваните у нас списания в областта на хуманитаристиката с импакт ранг. Голямата новина е, че от юни месец 2024 г., списанието получава и импакт фактор от Web of Science, 0.1.

През 2024 г. са издадени две книжки, финансирани от Фонд научни изследвания, като първата от тях е тематична, посветена на темата „Changing Personal Identities: Some New Philosophical Challenges“, а втората е без тематични ограничения. Общо в тях са публикувани 16 оригинални статии (от които 5 от български автори, 4 от които от ИФС) и 4 рецензии на книги.

През 2024 г. е спечелен конкурс на ФНИ за финансиране на списанието.





СПИСАНИЕ „ЕТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“

- Списанието се индексира и реферира в следните бази данни: ERIN PLUS, DOAJ, ROAD, Google Scholar, Национален референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране.
- През 2024 г. са издадени 2 броя на списанието:
 - Брой 9, кн. 1/2024: Темата е "Емпатия и насилие", водещ - проф. дфн Емилия Маринова. В броя са предложени нови и различни изследователски перспективи към споменатите понятия. Тематиката е допълнена и от разширено изследване, разглеждащо проблема за статуса на приложната етика и ролята ѝ за социалното благополучие. Публикуваните автори в кн. 1 представят 6 различни научни и изследователски организации от страната и чужбина.
 - Брой 9, кн. 2/2024: Темата е "Академична етика", водещи - проф. дфн Емилия Маринова и гл. ас. д-р Иван Миков. В нея са включени част от преработените и рецензирани статии, представени по време на юбилейната XX Национална конференция по етика, авторските статии на изследователи от няколко български академични институции – ИФС-БАН, СУ „Св. Климент Охридски“, УНСС, ТУ–София, МУ–Варна, ТНИ–София.



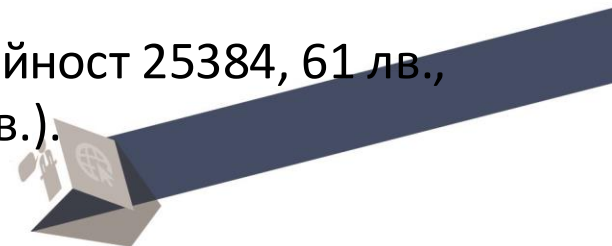


БИБЛИОТЕКИ

През 2024 г. в трите библиотеки на ИФС са постъпили нови документи, както следва:

- **Библиотека Философия:**
 - Книги: 149 тома, Стойност: 12,505.09 лева
 - Периодични издания: Стойност: 1081 лева
 - **Общо:** 149 тома книги и периодика, Стойност: 13,586.09 лева
- **Библиотека Социология:**
 - Книги: 76 тома, Стойност: 8,609.25 лева
 - Периодични издания: 74 тома, Стойност: 2,404.38 лева
 - **Общо:** 150 тома, Стойност: 11,013.63 лева
- **Библиотека Наукосзнание:**
 - Книги: 5 тома, Стойност: 302.08 лева
 - Периодични издания: 16 тома, Стойност: 482.00 лева
 - **Общо:** 21 тома, Стойност: 784.08 лева

През 2024 г. са постъпили общо библиотечни документи на стойност 25384, 61 лв., което надвишава няколко пъти стойността за 2023 г. (6102,72 лв.).





БИБЛИОТЕКИ

- ◆ Библиотеките притежават богата колекция от книги и периодични издания от областта на обществените и хуманитарните науки, която включва редки и изключително ценни стари уникални издания.
- ◆ През 2024 г. е осъществена инвентаризация на Библиотека “Философия“. До момента е проверен повече от 2/3 от наличния фонд, който е около 32 000 книжни единици.
- ◆ Работата на библиотека „Социология“ и библиотека „Наукознание“ към ИФС – БАН продължава да е силно затруднена поради лошото състояние на сградата на ул. „Московска“ и липсата на място в сградата на ул. „Сердика“. Основната функция на библиотеката през 2024 г. е съхранение на библиотечния фонд.
- ◆ През 2024 г. от Ръководството на ИФС бяха предприети мерки за спасяване на библиотеките на ИФС по „Социология“ и „Наукознание“ и преместването им в сгради с по-благоприятни условия за съхранение на библиотечния фонд. Работата ще продължи и през настоящата година.





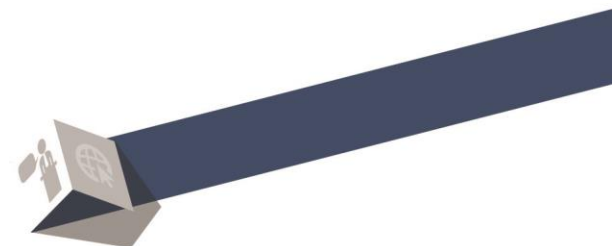
ИНСТИТУТ
ПО ФИЛОСОФИЯ
И СОЦИОЛОГИЯ



БЪЛГАРСКА
АКАДЕМИЯ
на **НАУКИТЕ**
— 1869 —

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ИФС

Годишен отчет на ИФС при БАН за 2024 г.
Януари 2025 г.





ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ИФС през 2024 г.

I. НАЛИЧНОСТ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА	1182102 лв.
в т.ч. валута	387157 лв.
Себра	794945 лв.
II. ПРИХОДИ	8856747 лв.
в т.ч.:	
СУБСИДИЯ	6655332 лв.
СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА	2203097 лв.
в т. ч.:	
ПРИХОДИ ПО МЕЖДУНАРОДНИ ДОГОВОРИ И СЕС	1225371 лв.
ТРАНСФЕРИ ОТ НФНИ И МОН	606023 лв.
ТРАНСФЕРИ ОТ БАН	271637 лв.
БЕЗНАЛИЧЕН ТРАНСФЕР ОТ БАН	26566 лв.
ДРУГИ ПРИХОДИ, ОТРАЗЕНИ В §24	73500 лв.
КУРСОВИ РАЗЛИКИ	/-1683/ лв.
ПРЕОЦЕНКА ВАЛУТА	1 лв.





ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ИФС през 2024 г.

III. РАЗХОДИ	- 7484779 лв.
ЗАПЛАТИ	- 5425521 лв.
ДРУГИ ПЛАЩАНИЯ ЗА ПЕРСОНАЛ, в т.ч.:	- 519633 лв.
/обезщетения по КТ, хонорари по договори, СБКО/	
ОСИГУРОВКИ	- 977332 лв.
СТИПЕНДИИ	- 198737 лв.
ИЗДРЪЖКА	- 286376 лв.
(научноизсл. работа, материали, ел. енергия, топлоенергия, външни услуги, БТК услуги, текущ ремонт, платени данъци, командировки в страната и чужбина)	
РАЗХОДИ ЗА ДС И ТБО	- 13759 лв.
РАЗХОДИ ЗА ДМА	- 43320 лв.
РАЗХОДИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПП	- 20101 лв.
РАЗХОДИ ПО ДОГОВОРИ СЪС СРЕДСТВА НА ЕС	- 636404 лв.
по съответните разходни параграфи	
IV. ПРЕХОДЕН ОСТАТЪК ЗА 2024 г.	1917666 лв.
в т.ч. ВАЛУТА	835816 лв.
СЕБРА	1081850 лв.



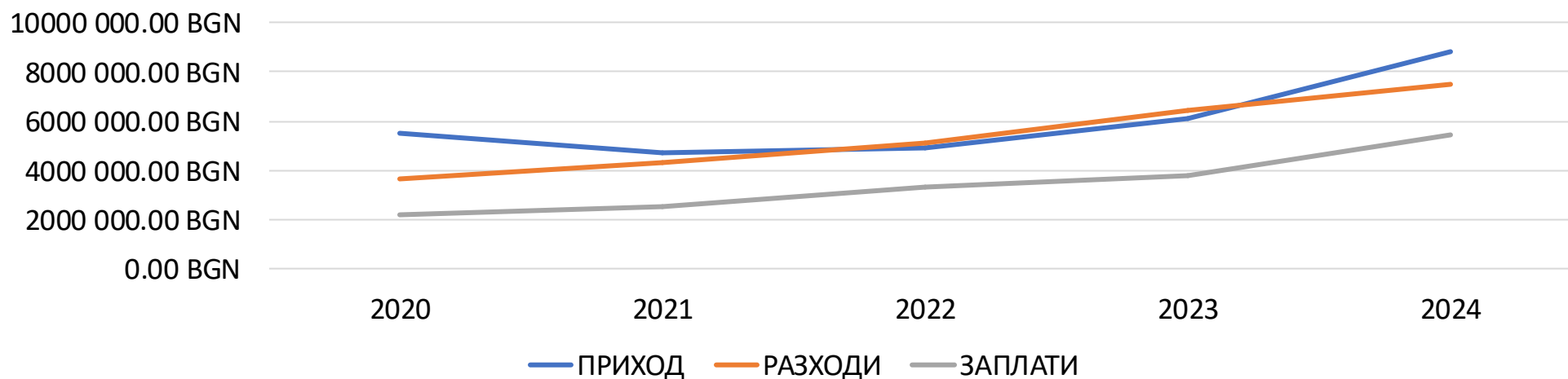
ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ИФС 2020 г. – 2024 г.

	2020	2021	2022	2023	2024
I. НАЛИЧНОСТ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА	1116965 лв.	3050322 лв.	2249238 лв.	1563410 лв.	1182102 лв.
II. ПРИХОДИ, ОТ КОИТО:	5530755 лв.	4708920 лв.	4885778 лв.	6079509 лв.	8856747 лв.
СУБСИДИЯ	2820861 лв.	3287044 лв.	3988521 лв.	4481 552 лв.	6655332 лв.
СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА	2709894 лв.	1421876 лв.	897257 лв.	1597957 лв.	2203097 лв.
III. РАЗХОДИ, ОТ КОИТО:	3639060 лв.	4297156 лв.	5138206 лв.	6460817 лв.	7484779 лв.
ЗАПЛАТИ	2199473 лв.	2533336 лв.	3296751 лв.	3794100 лв.	5425521 лв.
ДРУГИ ПЛАЩАНИЯ ЗА ПЕРСОНАЛ	512615 лв.	834712 лв.	719686 лв.	613185 лв.	519633 лв.
IV. ПРЕХОДЕН ОСТАТЪК ЗА 2024 г.	3008660 лв.	2219380 лв.	1518694 лв.	1182102 лв.	1917666 лв.



ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ИФС 2020 г. – 2024 г.

Приходи, разходи и заплати ИФС, 2020-2024 г.



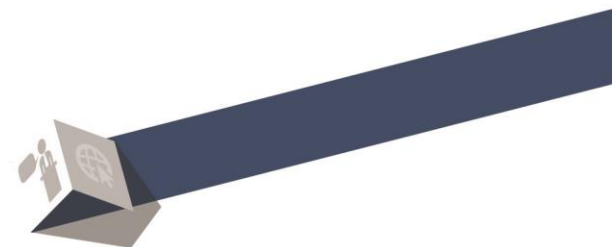
- Въпреки ограниченията на бюджета в началото на годината, се отбелязва чувствително нарастване в приходите, както и в разходите, особено за заплати.
- Бюджетната субсидия продължава да се увеличава, има увеличение и в собствените средства, привлечени със спечелено проектно финансиране.
- Към края на годината няма непогасени задължения и разсрочени плащания, благодарение на политиката на разумно разходване на средствата.






НАЙ-ЗНАЧИМИ ПОСТИЖЕНИЯ

на Института по философия и социология
при Българска академия на науките
през 2024 г.





ОДОБРЕНИ ОТ НС НА ИФС КРИТЕРИИ ЗА ИЗБОР НА НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧНО И НАУЧНО-ПРИЛОЖНО ПОСТИЖЕНИЕ

Първо, при определяне на предложенията за научно-теоретично постижение на Института основен критерий е международната видимост на постижението – публикация (публикации) в чужбина, особено в издание с импакт фактор или импакт ранг (за статиите) или в престижно чуждестранно западно издателство (за монографичен труд).

Второ, по отношение на предложенията за научно-приложно постижение на Института комисията се обединява около основния критерий за разработка на изследване (публикация), представляващо значим резултат, който се прилага в друга научна област или в практическата сфера и чиято реализация ще доведе до положителни резултати при решаване на значим социален проблем.

Трето, ако в резултат от прилагането на така формулираните критерии се оформят няколко предложения от еднакъв ранг, те се класират по допълнителни критерии, един от които е проблематиката, както и авторът/авторите да не са били определени като постижение през последните 5 години от комисия, излъчена специално за тази цел от НС, която ще формулира и допълнителните критерии според конкретния случай.



ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА НАЙ-ЗНАЧИМО НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧНО ПОСТИЖЕНИЕ НА ИФС ЗА 2024 г.

Предложение на ЦЕСИ: Мултифакторна теория за факторната детерминираност на "икономиката в сянка"

- Създадена е цялостна нова концепция за „икономиката в сянка“, базирана на анализ на ендогенни и екзогенни фактори, както и социално групови различия в нагласите и участието в сенчести практики. Изведени са типичните проявления, идентифицирани са мотиви и нагласи за включване в сенчести икономически практики. Разработен е Индекс на толерантността към икономиката в сянка (SETI), който разкрива различията в поведението на различните генерации и подпомага създаването на ефективни управленски политики.
- Отражено в 2 публикации:
 1. Ченгелова, Е., А. Накова, Св. Александрова, А. Герганов. 2024. Факторна детерминираност на „икономиката в сянка“. Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, ISBN 978-619-245-409-8, 484 страници.
 2. Факторна детерминираност на „икономиката в сянка“: емпирично изследване, резултати, интерпретации и препоръки за политики. 2024. Сборник доклади от Национална конференция. Академично издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“. ISBN 978-619-245-413-5 (print) , ISBN 978-619-245-414-2 (online).



ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА НАЙ-ЗНАЧИМО НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧНО ПОСТИЖЕНИЕ НА ИФС ЗА 2024 г.

Предложение на секция Онтология и епистемология: **студията на гл. ас. д-р Ясен Андреев *Notes on the Dialogue between Phenomenology and Mathematics: Husserl and Becker*. *Studia Phaenomenologica*, Vol. XXIV, 2024, pp. 205-232. ISSN 1582-5647 (print) / ISSN 2069-0061 (online).**

- *Studia Phaenomenologica* е реномиран международен годишник с висок импакт фактор, който публикува оригинални произведения по феноменология и херменевтика на английски, френски и немски език. Всеки брой е тематично „досие“, фокусирано върху съществена феноменологична тема, било то конкретно измерение на работата на философ или феноменологичен проблем, важен за съвременната дискусия.
- Текстът на гл. ас. д-р Ясен Андреев засяга съществена област от феноменологията. От изключително важно значение за анализирането на сложните отношения между феноменология и математика е в какъв контекст е въведен Хилбертовият финитизъм, за да се изясни как Бекер го използва по такъв начин, че не се отказва от трансфинитното, съгласно проникновените анализи на Андреев.



ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА НАЙ-ЗНАЧИМО НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧНО ПОСТИЖЕНИЕ НА ИФС ЗА 2024 г.

Предложение на секция Етически изследвания: **монографията на проф. Стоян Ставру ОТВЪД БОКЛУКА: философско изследване върху притежаването на отпадъците.** София, Академично издателство „Марин Дринов“, 2024.

Монографията изследва философските и правни аспекти на понятието за отпадък, като въвежда разграничение между "отпадък" и "боклук" и предлага нови модели на собственост, които могат да се приложат за по-ефективно управление на отпадъците. Авторът разглежда как регулациите на собствеността могат да помогнат за решаване на проблемите с отпадъците, въвеждайки концепции като негативната и наротивната собственост. Изследването подчертава значението на правните регулации и предлага адаптивни правни модели, които са важен принос за правната теория и практика, особено в контекста на екологията и устойчивото развитие. Книгата е насочена към юристи, философи и всеки, който се интересува от кризата с отпадъците и възможни решения чрез правни и философски подходи.





ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА НАЙ-ЗНАЧИМО НАУЧНО-ПРИЛОЖНО ПОСТИЖЕНИЕ НА ИФС ЗА 2024 г.

Предложение от 4 секции: Знание и реалност: модели, методологии, евристики; Общество на знанието: наука, образование, иновации; Култура, естетика, ценности; Публични политики и социални промени

Колективният монографичен труд: ***Процесуален подход в образованието. Развиване на ключови компетентности чрез философия и гражданско образование (теория и практика)***, 2024 г., София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, ISBN 978-619-245-420-6, 350 печатни страници, с авторски колектив: проф. ем. Веселин Петров, гл. ас. Веселина Качакова, доц. Силвия Борисова, гл. ас. Лина Георгиева, гл. ас. Мартин Иванов, гл. ас. Петя Климентова, гл. ас. Радостина Минина, както и участници от СУ „Св. Кл. Охридски“ – гл. ас. Евелина Варджийска и ас. Анна Върбанова.

Трудът е пионерски у нас и представлява съчетание, от една страна, на задълбочено теоретично изследване, обосноваващо предимствата на процесуално-философската методология на теорията на образованието, и практическо приложение на развитата теория, което има реален принос към образованието у нас, от друга – несвеждащо се към мъртво и инертно знание, а съдействащо за развитието на компетентностния образователен подход, в синхрон с ценностно-ориентирания, личностния, преживелищния, интерактивния и редица други актуални подходи с грижа към хармоничното личностно разгръщане на учениците.



ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА НАЙ-ЗНАЧИМО НАУЧНО-ПРИЛОЖНО ПОСТИЖЕНИЕ НА ИФС ЗА 2024 г.

Предложение на секция Етически изследвания **Сборникът ЕТИКА И БЪДЕЩЕ: философски траектории към убягващото бъдеще. Съставител и научен редактор проф. д.н. Стоян Ставру.**

- Сборникът събира тринайсет статии, които разглеждат етиката в контекста на глобалните екологични предизвикателства, биотехнологиите и виртуализацията на социалните взаимоотношения. Основният принос на сборника е неговата интердисциплинарност и философско-приложен мащаб, които предлагат нови политики за бъдещето, основани на етическо осмисляне и мобилизация на етиката като инструмент за решения.
- Амбициозната му концепция е да предложи „политики за бъдещето“ (Стоян Ставру) на различни специализирани етически и научни полета и да мобилизира етическото като „инструмент за генериране на решения“ в обществото. Голямото постижение на сборника е в удържането на перспектива към бъдещето на етиката като етики на бъдещето. В тази множественост на местата за етическо осмисляне на съвременните проблеми се запазва постижимостта на етиката в плуралистичен ключ. Той отключва бъдещето, моделирайки възможните му политики през моралните ценности, които има смисъл да устоят на времеви натиск.





ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА КОМИСИЯТА ЗА НАЙ-ЗНАЧИМИ НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ НА ИФС ЗА 2024 г.


1. НАЙ-ЗНАЧИМО НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧНО ПОСТИЖЕНИЕ НА ИФС ЗА 2024 Г.:

Мултифакторна теория за факторната детерминираност на "икономиката в сянка"

2. НАЙ-ЗНАЧИМО НАУЧНО-ПРИЛОЖНО ПОСТИЖЕНИЕ НА ИФС ЗА 2024 Г.:

Колективният монографичен труд: *Процесуален подход в образованието. Развиване на ключови компетентности чрез философия и гражданско образование (теория и практика)*, 2024 г., София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, ISBN 978-619-245-420-6, 350 печатни страници, с авторски колектив: проф. ем. Веселин Петров, гл. ас. Веселина Качакова, доц. Силвия Борисова, гл. ас. Лина Георгиева, гл. ас. Мартин Иванов, гл. ас. Петя Климентова, гл. ас. Радостина Минина, както и участници от СУ „Св. Кл. Охридски“ – гл. ас. Евелина Варджийска и ас. Анна Върбанова.





ИЗБОР НА ОС НА ИФС ЗА НАЙ-ЗНАЧИМИ НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ НА ИФС ЗА 2024 г.

Общото събрание на учените на ИФС избра:

НАЙ-ЗНАЧИМО НАУЧНО ПОСТИЖЕНИЕ НА ИФС ЗА 2024 г.

Мултифакторна теория за факторната детерминираност на "икономиката в сянка"
Разработка на научен колектив под ръководството на проф. дсн Емилия Ченгелова, реализирана в рамките на фундаментално научно изследване, финансирано от Фонд „Научни изследвания“. Резултатите от разработката са публикувани през 2024 г. от Издателство „Проф. Марин Дринов“ в две публикации - колективна монография, представяща теоретичните разработки и техните емпирични верификации, и сборник доклади от Национална научна конференция, проведена като заключително събитие по проекта

НАЙ-ЗНАЧИМО НАУЧНО-ПРИЛОЖНО ПОСТИЖЕНИЕ НА ИФС ЗА 2024 г.

Колективният монографичен труд: *Процесуален подход в образованието. Развиване на ключови компетентности чрез философия и гражданско образование (теория и практика)*, 2024 г., София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, ISBN 978-619-245-420-6, 350 печатни страници, с авторски колектив под ръководството на проф. ем. Веселин Петров





*Благодаря
за вниманието!*

Екип по разработване на отчета:
Проф. дсн Емилия Ченгелова
Доц. дсн Албена Накова
Доц. д-р Люба Спасова
Гл. ас. д-р Иван Миков
Гл. ас. д-р Камелия Цветкова-Недялкова
Гл. ас. д-р Никифор Аврамов
Д-р Диана Петрова



ИНСТИТУТ
ПО ФИЛОСОФИЯ
И СОЦИОЛОГИЯ



**БЪЛГАРСКА
АКАДЕМИЯ
на НАУКИТЕ**
— 1869 —

